

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ У НИШУ
Ниш, Трг Краља Петра I бр. 11, 18000
ПРИМЉЕНО: 23. 12. 2021
Орг. јед. 01 2745

НАУЧНО-СТРУЧНОМ ВЕЋУ ЗА ДРУШТВЕНО-ХУМАНИСТИЧКЕ НАУКЕ УНИВЕРЗИТЕТА У НИШУ

ИЗБОРНОМ ВЕЋУ ЕКОНОМСКОГ ФАКУЛТЕТА У НИШУ

Одлуком Научно-стручног већа за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Нишу, НСВ број 8/18-01-008/21-010, 22.11.2021. године, именовани смо за чланове Комисије за писање извештаја о пријављеним кандидатима на конкурс за избор наставника у звање ванредни професор или доцент за ужу научну област **Привредни развој и економска политика** (предмети: **Економика индустрије, Индустријски менаџмент, Економика туризма и Регионална економија**) на Економском факултету у Нишу.

У складу са Законом о високом образовању, Статутом Универзитета у Нишу, Статутом Економског факултета у Нишу, Правилником о поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Нишу и Ближим критеријумима за избор у звање наставника Универзитета у Нишу, подносимо следећи:

ИЗВЕШТАЈ

На конкурс који је објављен у дневном листу „Вечерње новости“ од 21.09.2021. године, као и на сајту Универзитета и Економског факултета у Нишу, за избор наставника у звање ванредни професор или доцент за ужу научну област **Привредни развој и економска политика** (предмети: **Економика индустрије, Индустријски менаџмент, Економика туризма и Регионална економија**) на Економском факултету у Нишу пријавио се један кандидат и то: др Ивана Костадиновић, доцент Економског факултета Универзитета у Нишу.

Кандидат др Ивана Костадиновић је, уз пријаву, благовремено поднела и сва конкурсом тражена документа: (1) биографију, (2) оверену фотокопију дипломе о стеченом научном степену доктора економских наука, (3) фотокопију одлуке о избору у звање доцент за ужу научну област, (4) попуњен, одштапан и потписан образац о испуњавању услова за избор у звање ванредни професор, (5) преглед објављених радова пре и после избора у звање доцент, као и саме радове, (6) преглед хетероцитата научно-истраживачких радова, (7) научну монографију, (8) уџбеник (књига друга), (9) доказе о доприносу академској и широј заједници, (10) доказе о доприносу развоју научно-наставног подмлатка, (11) доказе о учешћу на пројектима.

На основу увида у достављени конкурсни материјал, у даљем тексту детаљно се приказују: биографија и подаци о професионалној каријери кандидата др Иване Костадиновић, научно-истраживачка и стручна активност, анализа научних и стручних радова, наставно-педагошка активност, остварени резултати у развоју научно-наставног подмлатка, преглед елемената доприноса академској и широј заједници и мишљење и предлог Комисије.

1. БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ И ПОДАЦИ О ПРОФЕСИОНАЛНОЈ КАРИЈЕРИ

Др Ивана Костадиновић је рођена 19.10.1982. године у Минхену, СР Немачка. Основну и средњу економску школу завршила је у Нишу, са одличним успехом. Економски факултет завршила је, такође, у Нишу 2007. године, са просечном оценом 8,72. Дипломске академске – мастер студије (*смер Општа економија*) завршила је на Економском факултету у Нишу. Све испите, предвиђене наставним планом, положила је у предвиђеном року са просечном оценом 10 (десет).

Дипломски – мастер рад под називом **„Економска анализа европског модела регионализације Републике Србије“** одбранила је са оценом 10 (десет).

Докторске академске студије на Економском факултету у Нишу, *смер Макроекономија* завршила је 2016. године са просечном оценом 9,75, одбравивши докторску дисертацију под називом **„Пословна инфраструктура као инструмент нове индустријске политике Републике Србије“**.

Априла месеца 2008. године изабрана је за сарадника у настави на Економском факултету где је изводила вежбе из предмета **Економика индустрије, Индустријски менаџмент и Економика туризма**. Новембра 2010. године изабрана је за асистента на истом факултету, где је изводила вежбе из поменутих предмета.

Марта 2017. године изабрана је за доцента на Економском факултету за ужу научну област **Привредни развој и економска политика**. Тренутно изводи наставу на **основним** (предмети *Економика индустрије, Индустријски менаџмент и Економика туризма*), на **мастер** (предмет *Регионална економија*) и **докторским академским студијама** (предмет *Индустријска економија*).

Поред извођења вежби и наставе на основним, мастер и докторским академским студијама, др Ивана Костадиновић била је **члан** бројних: **комисија, тимова и органа**.

Ваннаставне студентске активности кандидат др Ивана Костадиновић подржала је писањем препорука студентима у земљи и иностранству, ради конкурсана за послове и бројне стипендије. У досадашњој професионалној и академској каријери под њеним менторством одбрањена су два мастер рада и била је члан седам Комисија за одбрану мастер радова, такође, била је ментор и члан Комисије за одбрану више од тридесет дипломских радова. До сада је више пута била рецензент за публикације чији су издавачи Економски факултет и Универзитет у Нишу, али и друге научно-истраживачке институције.

У току свог научно-истраживачког рада, као истраживач, учествовала је у реализацији домаћих пројеката, финансираних од стране Економског факултета Универзитета у Нишу: (1) *Наука и светска економска криза*; (2) *Антикризне политике и посткризни процеси*; (3) *Конкурентност и одрживи развој привреде Републике Србије* и (4) *Дигитална трансформација у функцији привредног развоја Републике Србије*.

Учествовала је, такође, на неколико научних скупова, конференција и семинара, како домаћих, тако и међународних (Економски факултет у Нишу, Економски факултет у Крагујевцу, Лимен (Београд), Висока пословна школа струковних студија - Нови Сад, Ново Место, Словенија, Висока струковна школа - Цеље, Словенија, Пријевор, Чачак, Пирот, Graz, University of Technology, Аустрија, Удеком Балкан, Лимен).

Др Ивана Костадиновић је до сада публиковала **43 научна рада, монографију** под називом **Пословна инфраструктура у функцији привредног развоја Републике Србије** и коауторски **уџбеник** под називом **Економика туризма** (књига друга, коаутор др Живорад Глигоријевић).

Поседује информатичке вештине у области рада у пакетима MS Office, SPSS, SQL и Интернет. Одлично познаје немачки језик (говор, читање, писање) и добро познаје енглески језик.

2. НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКА АКТИВНОСТ

2.1. Преглед резултата научно-истраживачке активности

У свом досадашњем научно-истраживачком раду др Ивана Костадиновић остварила је следеће резултате: **мастер рад, докторска дисертација, једна научна монографија националног значаја, један уџбеник** (коауторски) и **43 научна рада** (26 радова објављених пре избора у звање доцент и 17 радова после избора у наведено звање), који су саопштени на научним скуповима међународног или националног карактера и публиковани у одговарајућим зборницима радова, научно-стручним часописима националног и међународног карактера, тематским зборницима и монографијама).

Укупни публиковани резултати научно-истраживачке активности кандидата др Иване Костадиновић разврстани су у групу резултата који су остварени пре избора у звање доцент (период од 2008. до 2016. године) и у групу резултата који су остварени после избора у звање доцент (период од 2017. до 2021. године). Сви наведени радови су категорисани ознаком М, у складу са важећим и актуелним Правилником о поступку, начину вредновања и квалитативном исказивању научно-истраживачких резултата истраживача („Сл. гласник РС“, бр. 24/2016 и 21/2017).

Преглед резултата научно-истраживачког рада остварених у периоду пре избора у звање доцент (2008-2016. године)

Назив групе резултата	Ознака групе резултата	Вредност резултата
Јавно брањени радови	М70	
1. Костадиновић, И. (2016) <i>Пословна инфраструктура као инструмент нове индустријске политике Републике Србије, докторска дисертација</i> , Економски факултет, Универзитет у Нишу.	М71	6
2. Костадиновић, И. (2010) <i>Економска анализа европског модела регионализације Републике Србије, мастер рад</i> , Економски факултет, Универзитета у Нишу.	М72	3
Радови објављени у научним часописима националног значаја	М50	
3. Savić, Lj., Bošković, G., Kostadinović, I. (2010) Characteristics and Problems of the Development of Serbian Industry Under Transition, Facta Universitatis, Series: Economics and Organization, 7 (2): 151-161, ISSN 0354-4699,	М51	3
4. Глигоријевић, Ж., Костадиновић, И. (2012), <i>Индустријски кластери: важна полуга механизма за унапређење конкурентности индустрије</i> , Наука + пракса бр. 15, Институт за грађевинарство и архитектуру, ГАФ, Ниш, стр. 5 -13, ISSN 1451 – 8341, COBISS ID 48721676,	М53	1
5. Vorina, A., Kostadinović, I. (2013), <i>The relationship between gender, age, level of education, tall of an individual's and employees engagement</i> , Ekonomske teme 51(4), Економски факултет, Ниш, Универзитет у Нишу, стр. 827 - 837, ISSN 0353-8648 UDC 331.105.2-057.16,	М51	3
6. Костадиновић, И. (2014), <i>Регионализација у оквиру Европске уније</i> , Економски погледи, вол.16, бр. 2, Косовска Митровица, стр. 125-145, ISSN :1450-7951, Online ISSN : 2334-7570, COBISS ID 65640962, UDK : 332.1, JEL: F02,	М52	2

7. Костадиновић, И. , Петровић-Ранђеловић, М. (2015), Значај унапређења конкурентности сектора МСПП за развој привреде Републике Србије, Економске теме 53(2), Економски факултет, Ниш, Универзитет у Нишу, стр. 253-272, ISSN 0351-1367, ISSN 0353-8648. UDK 334.012.63/.64 (497.11),	M51	3
8. Костадиновић, И. , Костић, З., Илић, И. (2015), <i>Competitiveness and developmental trends of the new industrial policy of the Republic Serbia</i> , <i>Facta universitatis – series: Economics and Organization</i> , 12(2), Економски факултет, Ниш, Универзитет у Нишу, стр. 129-142, ISSN 0354-4699, ISSN 2406-050X (online) UDC 338.45.01 (497.11),	M51	3
9. Костадиновић, И. , Петровић-Ранђеловић, М. (2015), <i>Улога и значај слободних зона у привредном развоју: искуство Републике Србије и Европске уније</i> , Економика, 61(4), Ниш, стр. 97-108, ISSN 0350-137X, COBISS ID 26903, UDK 10.5937 (UDK часописа 338 (497,1),	M52	2
10. Milovanović, S., Marković, I., Kostadinović, I. (2015), <i>Conception and Implementation of Integrated Industrial Enterprise System of Electronic Business</i> , <i>Communications in Dependability and Quality Management</i> , <i>An International Journal</i> , Vol 18, No 2, str. 13-25, UDC 005.94 004.738:339]::005,	M53	1
11. Kostadinović, I. , Ilić, I., Kostić, Z. (2015), <i>Clusters – A Specific Form of Connecting Business Entities in Order to Improve the Market Position</i> , <i>Hyperion Economic Journal</i> vol. 3, issue 3(3), str. 46-54, ISSN 2343-7995 (online) www.hej.hyperion.ro/articles/HEJ%20nr3(3)_2015.pdf	M52	2
Монографије, поглавља у монографијама, тематски зборници националног значаја	M40	
12. Bošković, G., Kostadinović, I. (2009) <i>Enterprise Competitiveness Under Modern Conditions</i> , <i>International Scientific Conference: Challenges of the World Economic Crisis</i> , Економски факултет, Универзитет у Нишу, 177-184, ISBN 978-86-85099-98-4, COBISS SR-ID 172252940	M45	1,5
13. Глигоријевић, Ж., Костадиновић, И. (2011), <i>Међународни туризам: карактеристике развоја у условима светске економске кризе</i> , Наука и светска економска криза, Економски факултет, Универзитет у Нишу, 117-126, ISBN 978-86-6139-042-5,	M45	1,5
14. Глигоријевић, Ж., Костадиновић, И. (2012), <i>Статистичка (НУТС) регионализација Републике Србије</i> , Наука и светска економска криза, Економски факултет, Универзитет у Нишу, стр. 69 -78, ISBN 978-86-6139-055-5 UDK 342.25 (497.11),	M45	1,5
15. Костадиновић, И. , Петровић-Ранђеловић, М. (2013), <i>Индустријски кластери као развојна шанса: искуство Србије и земаља у окружењу</i> , Антикризне политике и посткризни процеси: изазови економске науке, Економски факултет, Универзитет у Нишу, стр. 393-412, ISBN : 978-86-6139-086-9. UDK 334.75 (497.11)	M45	1,5
16. Петровић-Ранђеловић, М., Костадиновић, И. (2015), <i>Анализа инвестиционог и пословног окружења у Србији: препоруке за побољшање</i> , Антикризне политике и посткризни процеси: изазови економске науке, Економски факултет, Универзитет у Нишу, стр. 199-212, ISBN 978-86-6139-095-1. UDK 339.727.22 (497.11),	M45	1,5

17. Радојичић, Ј., Костадиновић, И. (2016), <i>Карактеристике и значај банкарског кредитирања малих и средњих предузећа</i> , Антикризне политике и посткризни процеси: изазови економске науке, Економски факултет, Универзитет у Нишу, стр. 249-268, ISBN 978-86-6139-114-9. UDK 336.77:338.3]:334.012.63/.64,	M45	1,5
18. Петровић-Ранђеловић, М., Костадиновић, И. (2016), <i>Инфраструктура као детерминанта одрживог развоја и конкурентности привреде Републике Србије</i> , Конкурентност и одрживи развој привреде Републике Србије, Економски факултет, Универзитет у Нишу, стр. 149-166, ISBN : 978-86-6139-125-5 COBISS.SR-ID 225616140,	M45	1,5
Радови објављени у зборницима са међународних и домаћих научних скупова	M30	
19. Бошковић, Г., Костадиновић, И. (2011), <i>Кластери малих и средњих предузећа – кључ економског развоја</i> , <i>Савремени трендови у Европској унији: импликације за Србију</i> , Тематски зборник – Нови Сад: Висока пословна школа струковних студија, стр. 54-68, ISBN 978-86-7203-122-5, COBISS ID 266906887, UDC 334.72 334.75/.76	M33	1
20. Глигоријевић, Ж., Костадиновић, И. (2012), <i>Туризам Србије: карактеристике и могућности развоја</i> , Регионални развој и демографски токови земаља југоисточне Европе, Економски факултет, Ниш, стр. 579 -593, ISBN 978-86-6139-048-7, COBISS ID 191685388,	M33	1
21. Костадиновић, И. , Костић, З. (2013), <i>Значај регионализације у процесу европских интеграција</i> , Регионални развој и демографски токови земаља југоисточне Европе: Научни скуп. – Ниш: Економски факултет, стр. 283-292., ISBN 978-86-6139-067-8, COBISS ID 198985740,	M33	1
22. Djordjević, D., Kostadinović, I. (2014), <i>Održivi razvoj i planiranje turističkog prostora</i> , Globalisation challenges and the social-economic environment of the EU, International Scientific Conference, Faculty of Business and Management Sciences Novo Mesto, Slovenija, str. 120-124, ISBN : 978-961-6770-27-9,	M33	1
23. Vorina, A., Kostadinović, I. (2014), <i>Motivisanost ljudskih resursa u funkciji poboljšanja uspešnosti poslovanja</i> , Kako uspeti do leta 2020? Poslovni in družbeni izzivi sodobnega sveta, 3. mednarodna poslovna konferenca, Ekonomska šola Celje, Višja strokovna šola, str. 398-403, ISBN 978-961-6542-32-6, COBISS ID 513141308,	M33	1
24. Костадиновић, И. , Костић, З. (2014), <i>Стратешки правци развоја кластера у Србији и Хрватској – упоредна анализа</i> , Регионални развој и демографски токови земаља југоисточне Европе: Научни скуп. – Ниш: Економски факултет, Универзитет у Нишу, стр. 681-691, ISBN 978-86-6139-092-0, COBISS ID 208078348,	M33	1
25. Ворина, А., Костадиновић, И. (2015), <i>Утицај кризе на макроекономске индикаторе и на мотивисаност запослених у ЕУ</i> , Регионални развој и демографски токови земаља југоисточне Европе: Научни скуп. – Ниш: Економски факултет, Универзитет у Нишу, стр. 405-413, ISBN : 978-86-6139-104-0, COBISS ID 215997196,	M33	1

26. Миловановић, С., Марковић, И., Костадиновић, И. (2015), Развој конкурентске стратегије у електронском туризму, Зборник радова са 18. Међународне конференције: Управљање квалитетом и поузданошћу ICDQM-2015, Пријевор, Чачак, стр. 603-608, ISBN: 978-86-86355-18-8, COBISS ID 215642124,	M33	1
27. Миловановић, С., Глигоријевић, Ж., Костадиновић, И. (2016), <i>Development of Industrial Clusters – the Specificities and Features of it Clusters</i> , Proceedings of the 4th Internacional Scientific Conference on Contemporary Issues in Economics, Business and Management (EBM 2016), Faculty of Economics in Kragujevac.	M33	1
28. Радојичић, Ј., Петровић-Ранђеловић, М., Костадиновић, И. (2016), <i>Банке и одрживи развој: од традиционалног ка одрживом банкарству</i> , Друга међународна научностручна и бизнис конференција Лидерство и менаџмент: Интегрисане политике истраживања и иновација, Удеком Балкан, Београд, стр. 642-651, ISBN 978-86-80194-05-9 COBISS.SR-ID 229459724.	M33	1

Преглед резултата научно-истраживачког рада остварених у периоду после избора у звање доцент (2017-2021. године)

Назив групе резултата	Ознака групе резултата	Вредност резултата
Радови објављени у међународним и часописима међународног значаја	M20	
1. Ćorović, E., Gligorijević, Ž., Kostadinović, I. (2020), <i>Export Competitiveness of Textile and Clothes of Western Balkan Countries</i> , FIBRES & TEXTILES in Eastern Europe, 28, 4(142), str. 8-14. DOI: 10.5604/01.3001.0014.0927, ISSN 1230-3666,	M23	5
2. Petrović-Randelović, M., Kostić, Z., Kostadinović, I. (2018), <i>Connection between Cluster Development and National Competitiveness: Regional Focus on Western Balkans</i> , TEME časopis za društvene nauke 42(2) DOI: 10.22190/TEME1802621P UDK 330.341.1(497)"2008/2018", Niš, str. 621-646, ISSN: 0353-7919 (Print) ISSN: 1820-7804 (Online) COBISS.SR-ID 559631,	M24	4
3. Kostadinović, I. , Stanković, S. (2021), <i>Satisfaction and loyalty as indicators of tourism product elements quality</i> , TEME časopis za društvene nauke 45(1), Niš, str. 331-347, https://doi.org/10.22190/TEME190914018K , UDK 338.48:316.64	M24	4
Радови објављени у научним часописима националног значаја	M50	
4. Petrović-Randelović, M., Janković-Milić, V., Kostadinović, I. (2017), <i>Market size as a determinant of the foreign direct investment inflows in the Western Balkans countries</i> , FACTA UNIVERSITATIS Series: Economics and Organization 14(2), Niš, str. 93-104, ISSN 0354-4699 (Print) ISSN 2406-050X (Online) http://casopisi.junis.ni.ac.rs/index.php/FUEconOrg/issue/view/579	M51	3

5. Костадиновић, И. , Радојичић, Ј. (2017), <i>Банкарски сектор у контексту одрживог развоја</i> , Economics of Sustainable Development (Економика одрживог развоја) 1(2), Ниш, стр. 109-119, UDK 33+502/504 ISSN 2560-421X	M52	2
6. Костадиновић, И. (2019) , <i>Кластери као изражајни облик пословне инфраструктуре (прилог теоријској анализи)</i> , Clusters as an expressive form of Business infrastructure (annex theory analysis), Економске теме 57(1), Економски факултет у Нишу, стр. 51-65, ISSN 0353-8648 ISSN (online): 2217-3668,	M51	3
7. Kostadinović, I. , Stanković, S. (2020), <i>The analysis of the regional disproportions in the labor market in the Republic of Serbia</i> , Ekonomika 66(1), Niš, str. 25-35, ISSN 0350-137X, EISSN 2334-9190, UDK 338 (497,1),	M51	3
8. Kostadinović, I. , Stanković, S. (2021), <i>Organizational learning and innovation in the tourism industry as a basis for creating value for tourists</i> , Ekonomске теме 59(1), Ekonomски fakultet u Nišu, str. 153-172, ISSN 0351-1367 ISSN 0353-8648, COBISS.SR-ID 17960194	M51	3
Монографије, поглавља у монографијама, тематски зборници националног значаја	M40	
9. Костадиновић, И. (2021) , <i>Пословна инфраструктура у функцији привредног развоја Републике Србије</i> , Монографија , Економски факултет, Ниш, 146 стр. ISBN 978-86-6139-218-4, COBISS.SR-ID 47017737, CIP 338.45 (497.11) 658 (497.11)	M42	7
10. Глигоријевић, Ж., Костадиновић, И. (2021) , <i>Економика туризма (књига друга)</i> , уџбеник ауторско издање, Ниш, 150 стр.	M42	
11. Костадиновић, И. , Петровић-Ранђеловић, М. (2017), <i>Заштита животне средине као елемент европских интеграција Републике Србије</i> , Конкурентност и одрживи развој привреде Републике Србије, Економски факултет, Универзитет у Нишу, стр. 303-317, ISBN : 978-86-6139-144-6 COBISS.SR-ID 248033804,	M45	1,5
12. Костадиновић, И. , Глигоријевић, Ж. (2019), <i>Дигитална трансформација - основа четврте индустријске револуције</i> , Дигитална трансформација у функцији привредног развоја Републике Србије, Економски факултет, Универзитет у Нишу, стр. 163-175, ISBN 978-86-6139-196-5 COBISS 281253388,	M45	1,5
13. Глигоријевић, Ж., Костадиновић, И. (2020) , <i>Структура индустрије Републике Србије: прилог за привредну историју друге половине 20. века</i> , Дигитална трансформација у функцији привредног развоја Републике Србије, Економски факултет, Универзитет у Нишу, стр. 105-118, ISBN 978-86-6139-209-2 COBISS SR-ID 27945225,	M45	1,5
Радови објављени у зборницима међународних и домаћих научних скупова	M30	
14. Kostadinović, I. (2018), <i>Karakteristike i perspektive razvoja malih i srednjih preduzeća u Republici Srbiji</i> , Leadership & Management: Integrated Politics of Research and Innovations, Fourth International Scientific-Business Conference LIMEN, Udekom Balkan, Beograd, str. 96-102,	M33	1

ISBN 978-86-80194-15-8 COBISS.SR-ID 273745676,		
15. Костадиновић, И. (2019), <i>Савремени трендови као фактор развоја туризма Републике Србије</i> , Регионални развој и демографски токови земаља југоисточне Европе, Економски факултет, Ниш, стр. 483-491, ISBN: 978-86-6139-178-1 COBISS: 276959244,	M33	1
16. Kostadinović, I., Stanković, S. (2020), <i>Analiza uticaja razvoja hotelske industrije na održivi razvoj turizma</i> , International scientific „DIGITAL ECONOMY: CHANCES, RISKS, SUSTAINABLE DEVELOPMENT“, Ekonomski fakultet, Univerzitet u Nišu, str. 207-219, ISBN 978-86-6139-204-7 COBISS.SR-ID 28096265,	M33	1
17. Костадиновић, И., Станковић, С. (2020), <i>Слободне зоне као фактор регионалног развоја Републике Србије</i> , Међународна научна конференција Регионални развој и прекогранична сарадња, (Regional Development and cross-border cooperation), (Уредници: Б. Ђорђевић, Д. Костић, А. Симоновић), Пирот, стр. 741-753, ISBN: 978-86-84763-05-3,	M33	1
18. Kostadinović, I., Stanković, S. (2020), <i>Innovation clusters as an association model of the small and medium-sized enterprises: the context of regional development</i> , 6 th International scientific-business Conference of Leadership, Innovation, Management and Economics: Integrated Politics of Research - LIMEN 2020, Udekom Balkan, Beograd, Selected papers – best paper award (https://limen-conference.com/best-paper-award/), Beograd, str. 47-57, ISSN: 2683-6149, ISBN: 978-86-80194-40-0,	M33	1
19. Костадиновић, И., Глигоријевић, Ж. (2021), <i>Карактеристике и динамика развоја туризма у условима пандемије COVID-19</i> , Регионални развој и демографски токови земаља југоисточне Европе, Економски факултет, Ниш, стр. 303-312, ISBN: 978-86-6139-215-3 COBISS.SR-ID 40764681,	M33	1

Квантитативна анализа резултата научно-истраживачке активности кандидата др Иване Костадиновић, по категоријама и укупно

Вредност научно-истраживачких резултата у периоду пре избора у звање доцент					
M20	M50	M40	M30	M70	Укупно
-	M51*4*3 M52*3*2 M53*2*1	M45*7*1,5	M33*10*1	M71*1*6 M72*1*3	
-	20	10.5	10	9	49,50
Вредност научно-истраживачких резултата у периоду после избора у звање доцент					
M20	M50	M40	M30	M70	Укупно
M23*1*5 M24*2*4	M51*4*3 M52*1*2	M42*1*7 M45*3*1,5	M33*6*1	-	
13	14	11,5	6	-	44,50
Укупна вредност научно-истраживачких резултата					
M20	M50	M40	M30	M70	Укупно
13	34	22	16	9	94,00

2.2. Квалитативна анализа одабраних резултата научно-истраживачког рада кандидата који су публиковани после избора у звање доцент

Резултати научно-истраживачког рада кандидата др Иване Костадиновић који су публиковани у периоду пре избора у звање доцент били су предмет анализе претходног Извештаја Комисије за избор у то звање. Комисија у овом Извештају анализира најзначајније радове, који су остварени у периоду од 2017. до 2021. године, односно после последњег избора.

1. Костадиновић, И. (2021), *Пословна инфраструктура у функцији привредног развоја Републике Србије, Монографија, Економски факултет, Ниш, 146 стр. ISBN 978-86-6139-218-4, COBISS.SR-ID 47017737, СР 338.45 (497.11) 658 (497.11)*

Монографија под називом ***Пословна инфраструктура у функцији привредног развоја Републике Србије*** представља исрпну научну анализу досадашњег развоја елемената пословне инфраструктуре, који су од изузетне важности за привредни развој Републике Србије. Имајући у виду да развој привреде, а посебно индустрије у савременим условима карактерише све оштрија конкуренција између предузећа на тржишту, интензиван технолошки развој, све већи захтеви купаца у погледу квалитета производа, захтеви и притисци за заштитом и очувањем човекове околине, циљ ове монографије је да укаже да успешно пословање и опстанак, у таквим условима, намеће потребу да се индустријска предузећа (пре свега, мала и средња), на одређеном подручју, повезују кроз поједине облике пословне инфраструктуре, као што су: инкубатори, кластери, али и слободне зоне и научно-технолошки паркови. На основу анализе, дошала је до закључка да је одређени напредак остварен, али се, исто тако, очекује да се у наредном периоду већа пажња поклони планирању развоја елемената пословне инфраструктуре и да се редовно прате потребе и захтеви малих и средњих предузећа. У монографији је, такође, истакнута и велика међузависност између елемената пословне инфраструктуре и привредног развоја Републике Србије. Поред тога, указала је и на важну чињеницу да је развој елемената пословне инфраструктуре неопходан за јачање конкурентности индустрије и целокупне привреде једне земље.

Монографија је структурирана у складу са њеним тематским садржајем и састоји се из четири основна дела и то: (1) *Пословна инфраструктура – савремени облици интерног организовања производње у индустрији*, (2) *Анализа елемената пословне инфраструктуре Републике Србије у функцији привредног развоја*, (3) *Допринос малих и средњих предузећа привредном развоју Републике Србије* и (4) *Мере за унапређење развоја елемената пословне инфраструктуре и малих и средњих предузећа у Републици Србији*.

У првом делу монографије анализирана је пословна инфраструктура, то јест најважнији елементи пословне инфраструктуре и то: инкубатори, кластери, слободне зоне и научно-технолошки паркови. Подаци о поменутих елементима презентовани су из секундарних извора (публикације, извештаји, стратешки и програмски документи, интернет странице....). У овом делу монографије, посебно, је истакнуто да су се кластери и пословни инкубатори афирмисали као нови модели развоја малих и средњих предузећа (МСП), инструмент политике регионалног развоја и укључивања привреде у европске интеграционе процесе. Поред тога, истакнуто је да се будући развој индустрије, и привреде у целини мора много више ослањати на најважније елементе пословне инфраструктуре и да се далеко већа пажња мора поклонити квалитету развоја ових елемената, јер ће само тако доћи до остварења значајних и очекиваних резултата.

У другом делу монографије извршена је анализа досадашњег развоја појединих елемената пословне инфраструктуре у Републици Србији у функцији привредног развоја. При томе, указано је, пре свега, на велики значај *пословних инкубатора*, који произилази из потребе да се убрзано улаже у развој предузетништва, а самим тим и да се стварају потребне могућности (законодавне,

финансијске, институционалне, едукативне) за подршку сваком предузетнику са добром идејом, посебно у фази када започиње свој бизнис и када му је највећа помоћ потребна. Наиме, *инкубатори*, пружају повољно пословно окружење за развој малих и средњих предузећа и труде се да тим новонасталим предузећима обезбеде све неопходне ресурсе, услуге и помоћ која им је на почетку пословања неопходна. На тај начин, предузећа сва потребна средства могу усредсредити на пословну и иновациону делатност, ради што бржег пласмана нових производа и услуга на тржиште, с обзиром да немају за почетак велико улагање у инфраструктуру. У овом делу су, затим, анализирани *кластери*, који су последњих година у центру пажње не само у оквиру стручних кругова, већ и од креатора индустријске политике, у смислу креирања програма за унапређење индустријског развоја и конкурентности националних економија. Кластери, како се наводи, доприносе јачању малих и средњих предузећа различитих грана, а применом савремене технике и технологије, као и метода рада, предузетничких и менаџерских способности за креирање нових послова, стварају значајне конкурентске предности. Указао је, такође, да повезивање предузећа у кластере као и сам развој *кластера*, може имати велику и важну улогу у остварењу укупног привредног развоја, као и побољшања и повећања конкурентности и иновативности земаља у развоју, на њиховом путу према Европској унији. Зато је неопходно предузећима, која се удружују у кластере, пружити максималну подршку и заштиту, и обезбедити им најпре, правну регулативу, институционални оквир и финансијска средства за несметано функционисање. Поред кластера и инкубатора, у овом делу монографије, анализирани су и *слободне зоне и научно-технолошки паркови*. Развој *слободних зона* је планска, дугорочна активност која је усмерена на подстицање привредног развоја и запошљавања на територији једне земље, уз постојање опремљеног простора и других видова подршке, који омогућавају бржи, ефикаснији привредни развој појединих предузећа у конкретној зони. Мисија слободних зона је, да се у једној земљи створи повољни пословни амбијент са најповољнијим условима, који ће омогућити успешније пословање и то са модернијим профитабилнијим програмима и уз веће ангажовање страног капитала. Посебно је, указано да су *научно-технолошки паркови* изузетно популарни у данашње време, а то произилази из чињенице да њихово оснивање има различите користи за локалну самоуправу, али и за цео регион. Они доприносе индустријском и привредном развоју и врло су значајни, како за високо развијене земље, тако и за земље у развоју.

У трећем делу монографије обрађена су мала и средња предузећа која представљају промотере економског развоја, а исто тако, и окосницу развоја привреде, како развијених земаља, тако и земаља у развоју, као што је Република Србија. Наиме, ова предузећа промовишу приватну својину и предузетничке вештине и доприносе занчајном унапређењу конкурентности. Да би опстала на тржишту, ова предузећа морају стално градити нове конкурентске предности. Те предности се могу градити унутар самих предузећа, али и кроз сарадњу и повезивање између њих. Један од начина подизања ефикасности пословања и ефикасности развоја малих и средњих предузећа, а тиме и њихове конкурентности и конкурентности укупне привреде, јесте њихово повезивање у различите *елементе пословне инфраструктуре*. Сектор малих и средњих предузећа и предузетника (МСП) представља све значајнији сегмент привреде Републике Србије, тако да већ неколико последњих година ови привредни субјекти представљају носиоце привредног раста и запошљавања у привреди Републике Србије и њен су најдинамичнији и најефикаснији део. Очекује се да ће овај сектор, уз СДИ, и у будућности представљати покретач развоја привреде Републике Србије и да ће бити основни креатор нових радних места. У овом делу монографије, извршена је и компаративна анализа развоја малих и средњих предузећа у Републици Србији и Европској унији.

У четвртном делу приказане су мере за унапређење развоја елемената пословне инфраструктуре, као и мере за унапређење развоја малих и средњих предузећа. Указано је да је за привредни развој од велике важности постојање јасног и поузданог правног оквира пословања, који гарантује правну сигурност као и

избегавање сувишних препрека у пословању. Поред тога, указао је да је неопходно дефинисати јединствен систем критеријума и мера како би било могуће да се резултати различитих пословних инкубатора вреднују на националном нивоу. Због тога је неопходно дефинисати национални стандард пословања инкубатора као институција подршке развоју малих и средњих предузећа. Стандардизацијом би се постигло уређење пословања инкубатора, а додатно би се омогућила могућност вредновања ефеката које пословни инкубатори постижу као и једноставније поређење успешности различитих инкубатора. Што се тиче кластера, истакнуто је да је потребно хармонизовати програм подршке развоју кластера са релевантним националним стратегијама и политикама развоја. Нови програм развоја кластера треба да садржи циљеве који ће бити хармонизовани са одговарајућим националним стратегијама које се односе на развој индустрије, предузетништва и МСП, политикама јачања конкурентности и иновативности у Србији. Поред мера за унапређење пословања инкубатора и кластера, приказан је и оквир мера за унапређење развоја и пословања слободних зона и научно-технолошких паркова, при чему је правни оквир од суштинске важности, јер без њега улагање у научно-технолошки парк може се сматрати узалудним и без користи. Поред тога, приказан је оквир мера за унапређење малих и средњих предузећа и повећања њихове конкурентности. Истакнути су, такође, и најважнији стратешки циљеви: унапређење пословног окружења, унапређење способности малих и средњих предузећа за приступ различитим изворима финансирања, подршка развоју образовања за предузетништво, као и континуирани развој људских ресурса, јачање конкурентности и иновативности малих и средњих предузећа, обезбеђење неопходне подршке малим и средњим предузећима за излазак на нова тржишта, промоција предузетничког духа, подстицање предузетништва жена, младих и социјалног предузетништва.

2. Глигоријевић, Ж., Костадиновић, И. (2021), *Економика туризма (књига друга), уџбеник, ауторско издање, Ниш, 150 стр.*

У коауторском уџбенику *Економика туризма* указује се да је туризам, у релативно кратком временском раздобљу - током друге половине 20. века, постао својеврсни феномен и, с обзиром на број учесника, најмасовнија друштвено-економска појава у светским релацијама. Туризам је, у ствари, захваљујући позитивним развојним трендовима постао кључни сегмент услужне економије и једна од најдинамичнијих и најпропулзивнијих привредних активности, са вишеструким мултипликативним ефектима.

Експанзија, коју је туризам доживео у другој половини 20. века, настављена је и током 21. века, све до појаве епидемије COVID-19. С обзиром на то, може се истаћи чињеница да се туризам налазио у непрестаној прогресији и развоју. Ту чињеницу најбоље потврђују подаци о броју људи, који су путовали у иностранство, то јест који су учествовали у међународним туристичким кретањима - 1950. године око 25 милиона, а 2010. године преко 935 милиона, а 2019. године милијарду и 600 милиона. Када се овом броју дода и број домаћих туриста, који је вишеструко већи, може се закључити да туризам, у савременим условима развоја, представља "водећу светску индустрију" и да његов утицај на процес развоја постаје све интензивнији.

Све прогнозе говоре да ће се број туриста и даље повећавати. Тако ће, на пример, 2030. године само у међународним туристичким кретањима, према предвиђањима Светске туристичке организације, учествовати око милијарду и 800 милиона људи. То значи да се туризам може схватити као огромна покретачка снага привредног развоја свих, а посебно неразвијених и земаља у развоју јер доводи, што је од посебног значаја, до креирања нових радних места и до повећања националног дохотка.

Књига се састоји из четири главе и то: (1) *Карактеристике развоја међународног туризма*, (2) *Карактеристике развоја туризма у Европи*, (3) *Карактеристике развоја туризма у Србији* и (4) *Перспективе и предвиђање развоја туризма*, а намењена је свима онима који се, са различитих аспеката, баве питањима

и проблемима развоја туризма, а пре свега, студентима који на основним академским студијама изучавају дисциплину под називом **Економика туризма**.

3. Petrović-Randelović, M., Kostić, Z., Kostadinović, I. (2018), Connection between Cluster Development and National Competitiveness: Regional Focus on Western Balkans, TEME časopis za društvene nauke 42(2) DOI: 10.22190/TEME1802621P UDK 330.341.1(497)"2008/2018", Niš, str. 621-646, ISSN: 0353-7919 (Print) ISSN: 1820-7804 (Online) COBISS.SR-ID 559631, (M24)

Питања и проблеми из домена унапређења националне конкурентности предмет су непрестаног интересовања како економске теорије тако и праксе. Актуелност овог проблема потврђује чињеница да се он својом тежином наметнуо као саставни елемент стратегија развоја свих земаља – како развијених тако и земаља у развоју и земаља у транзицији. Могућности за унапређење достигнутог нивоа конкурентности зависе од расположивости различитих фактора који постоје у једној привреди. Након деведесетих година XX века, концепт кластера добио је значајну улогу у промовисању конкурентности и подстицању привредног развоја. Предности концентрације економских активности на истом подручју одавно су уочене, према највеће заслуге у популаризацији концепта кластера и наглашавању њиховог значаја за унапређење националне конкурентности припадају Мајклу Портеру (Michael Porter). Оно што кластере чини привлачним за предузећа која теже да се удружују јесте могућност остваривања веће продуктивности услед бржег протока информација и лакшег комуницирања између повезаних и подржавајућих индустрија, као и услед ефикасне размене идеја и иновација. Другим речима, већа продуктивност остварује се тамо где постоје кластери. Узимајући у обзир Портерову тезу да је једини смислен концепт конкурентности на националном нивоу продуктивност, развој кластера постаје важна стратегија за унапређење нивоа националне конкурентности. Земље Западног Балкана су, поред проблема са којима се суочавају на путу ка тржишној економији и демократском друштву, суочене и са проблемом подизања укупне конкурентске способности као предуслова за остваривање динамичног привредног раста и развоја. Истраживањем је утврђено да су земље региона веома ниско рангиране на скали глобалне конкурентности, што указује на потребу предузимања неопходних активности надлежних државних органа ради унапређења нивоа националне конкурентности. У складу са добро познатом економском теоријом етапа развоја, све земље региона Западног Балкана сврстане су у ред ефикасношћу вођених економија, што непосредно имплицира да у оквиру подиндекса Иновације и софистицираност земље региона немају конкурентске предности. Истраживањем је утврђено да су конкурентски недостаци најјаче истражени у домену 11. стуба конкурентности – Софистицираност пословних процеса, који представља композитни индекс који се формира као пондерисани просек вредности девет подиндекса, од којих трећи по реду квантификује стање развоја кластера. Применом савремених статистичких и софтверских решења за квантитативну анализу података, у раду је извршено испитивање утицаја брзине и смера промена у развоју кластера на промене у достигнутом нивоу националне конкурентности у земљама Западног Балкана (Албанија, Босна и Херцеговина, Македонија, Црна Гора и Србија) у периоду од 2008–2016. године. Резултати до којих се дошло у истраживању показују да (а) просечне вредности показатеља стање развоја кластера заостају за просечним вредностима индекса глобалне конкурентности, као и да (б) у периоду од 2008. до 2016. године темпо развоја кластера не прати брзину промене индекса глобалне конкурентности земаља Западног Балкана. Стога, могло би се закључити да полазна хипотеза није апсолутно потврђена, односно да постоји повезаност између убрзаног развоја кластера и унапређења националне конкурентности земаља Западног Балкана, међутим, он није довољан фактор за прелазак националних економија у вишу фазу развоја. Будући да квалитет укупне пословне мреже земље представља значајан елемент софистицираности пословних процеса, и даље ниске вредности овог показатеља

упућују на потребу унапређења квалитета пословне мреже и подржавајућих институција ради унапређења конкурентске позиције земаља региона не само у домену Софистицираности пословних процеса већ и на скали глобалне конкурентности. Стога, потенцијале за унапређење конкурентности привреда региона треба тражити у домену подиндекса Стање развоја кластера, који као трећи елемент микроекономске конкурентности непосредно одређује квалитет пословног окружења и примену софистициране пословне праксе. Имајући то у виду, у раду су дате препоруке у погледу приоритетних праваца активности надлежних државних органа у наредном периоду како би се унапредило стање развоја кластера и у исто време подигао ниво конкурентности привреда земаља региона.

4. Kostadinović, I. (2018), *Karakteristike i perspektive razvoja malih i srednjih preduzeća u Republici Srbiji*, Leadership & Management: Integrated Politics of Research and Innovations, Fourth International Scientific-Business Conference LIMEN, Udekom Balkan, Beograd, str. 96-102, ISBN 978-86-80194-15-8 COBISS.SR-ID 273745676, (M33)

Развој малих и средњих предузећа, која чине преко 99% привредних субјеката у Републици Србији, од изузетне је важности за развој привреде, повећање запослености, побољшање животног стандарда становништва, за равномернији регионални развој, као и повећање шанси за прикључење Европској унији. Циљ рада је да сагледа карактеристике досадашњег развоја и да укаже на перспективе будућег развоја малих и средњих предузећа у Републици Србији, која би могла да буду конкурентна на тржишту Европске уније и да допринесу даљем расту животног стандарда становништва наше земље. Република Србија има за циљ да *мала и средња предузећа*, током времена, постану извозно оријентисан и међународно конкурентан сектор. У Републици Србији основана је прва мрежа пословних анђела *Serbian Business Angels Network (SBAN)*, која тек треба да се развије и започне са улагањима, као и *Српска асоцијација приватних улагача у капитал предузећа (СПЕА)*. И поред тога, у раду се истиче да Република Србија још увек заостаје у односу на земље ЕУ, што је сасвим разумљиво, уколико се узму у обзир негативне последице светске финансијске и економске кризе, које су се одразиле на пословање сектора МСП и на привреду Србије. При томе, од посебног значаја је и спремност сектора МСП за брже освајање тржишта Европске Уније, усвајање потребних стандарда, као и смањивање разлика у нивоу развијености. МСП најосетљивија су на промене у окружењу и зато се суочавају са многим проблемима (отежана наплата потраживања, већи ризик и трошкови улагања, мањи прилив инвестиција, смањена спољна и унутрашња тражња, повећан страх од неуспеха, лоша кредитна способност...) и управо су ови проблеми и утицали на њихов знатно слабији и лошији положај на тржишту и на успоравање динамике спровођења структурних реформи, као и укупне привредне активности. У циљу превазилежња поменутих проблема и ограничења која постоје током развоја МСП (правне и административне баријере, ограничен приступ финансијским изворима, недостатак ресурса неопходних за пословање, отежан приступ важним информацијама, недовољно знања из области менаџмента и непостојање адекватне институционалне инфраструктуре...), као и усклађивања са принципима које дефинише ЕУ, Влада Републике Србије доноси Стратегију за подршку развоја малих и средњих предузећа, предузетништва и конкурентности за период од 2015. до 2020. године и Акциони план за спровођење стратегије за подршку развоја малих и средњих предузећа, предузетништва и конкурентности за 2015. са пројекцијом за 2016. годину. Ова Стратегија је компатибилна са „Европском повељом о малим предузећима“ (*The European Charter for Small Enterprises*) и „Актом о малим предузећима“ (*Small Business Act*).

5. Костадиновић, И. (2019), *Кластери као изражајни облик пословне инфраструктуре (прилог теоријској анализи)*, Clusters as an expressive form of Business infrastructure (annex theory analysis), Економске теме 57(1),

У савременим условима развоја све значајнији и актуелнији је тренд повезивање малих и средњих предузећа у кластере. Константне промене које се дешавају на глобалном тржишту, раст конкуренције, као и промене у пословању многих предузећа, подстичу иста да се удружују у кластере и да, на тај начин, буду конкуренти великим предузећима. Мала и средња предузећа која се одлуче на овакав потез задржавају своју тржишну позицију, као и правну и пословну самосталност и остварују знатно боље резултате. Предузећа, такође, груписана у кластере имају компаративну предност, која се заснива на кооперацији, већој флексибилности и на њиховој специјализацији. Поред тога, повезивање у кластере доводи и до повећања конкурентности предузећа, и то захваљујући увођењу иновација, развоју нове технике и технологије, повећању продуктивности рада, прихватању нових стандарда квалитета. Циљ рада под називом **Кластери као изражајни облик пословне инфраструктуре (прилог теоријској анализи)**, је да укаже на важност теоријског аспекта кластера као важног елемента пословне инфраструктуре и да укаже да је развој кластера од суштинске важности за развој малих и средњих предузећа, имајући у виду да им исти омогућавају да постану продуктивнија и иновативнија, као и конкурентнија, у односу на период када су пословала самостално и одвојено. Кластери су, такође, од круцијалног значаја за развој региона и утичу на повећање њихове конкурентске предности на глобалном тржишту. Имајући у виду, све наведене чињенице, неопходно је укључивање државе у сам развој кластера, у смислу стварања институционалног оквира, повољног пословног амбијента за несметани и успешан развој кластера, стимулсања и подстицања повезивања предузећа у исте. Улога државе, такође, треба да се огледа и у побољшању ефикасности антимонополске политике, наставку започетих економских реформи, стварању повољног институционалног амбијента за привлачење стратешких страних инвеститора, као и страних директних инвестиција, које су од изузетне важности за једну земљу. Поред тога, држава стварањем повољног амбијента стимулише кластерско удруживање са универзитетима, институтима, као и другим важним научним институцијама, а све у циљу ефикаснијег и бржег развоја кластера, као и индустрије и привреде у целини.

6. Костадиновић, И. (2019), *Савремени трендови као фактор развоја туризма Републике Србије, Регионални развој и демографски токови земаља југоисточне Европе*, Економски факултет, Ниш, стр. 483-491, ISBN: 978-86-6139-178-1 COBISS: 276959244, (M33)

Туризам представља један од најзначајнијих покретача развоја привреде и регионалног развоја једне земље, Република Србија је захваљујући туризму на добром путу да се представи на најбољи могући начин. Република Србија поседује предности које су потребне за туристички развој у будућности – разноврстан и врло атрактиван природни амбијент, аутентичну гастрономију, културну баштину и главни град, који је врло занимљив туристима и у коме се организују разни скупови, догађаји и забаве. Захваљујући развоју туризма Србија је, такође, унапредила регионалну сарадњу, убрзала је процес придруживања Европској унији, интензивно ради на изградњи Коридора X и XI. Република Србија је, исто тако, значајно унапредила регионални и авио саобраћај, и такође, створила повољно пословно окружење за раст и развој како, нових тако и већ постојећих малих и средњих предузећа. Осим тога, побољшан је законодавни и институционални оквир у области инвестиција и туризма и постоје могућности да се у будућем периоду створе бољи услови за унапређење инвестиција у туризам наше земље. Захваљујући природним, географским, климатским, културно-историјским и другим погодностима на простору Републике Србије могуће је развијати савремене облике туризма који задовољавају потребе иностраних и домаћих туриста. Промене у понашању и све захтевније туристичке потребе утичу на формирање новог профила туриста. Зато су неопходне

сталне иновације туристичких производа и развој нових селективних (посебних) облика туризма. Управо понуђачи туристичких услуга и производа желе да новим производима и квалитетнијом понудом испуне све већа очекивања туриста. Управо је посебна пажња у раду посвећена анализи савремених трендова на туристичком тржишту, променама у потребама и мотивима савремених туриста, који имају за циљ подизање регионалне конкурентности и квалитета туристичких производа. Дуги низ година туризам је био секундарна односно луксузна потреба људи, који припадају елитној класи, међутим, временом он прераста и постаје примарна, односно основна потреба. Наиме, савремени начин живота, који укључује негативне услове радне и животне средине, констатни стрес и убрзани начин и стил живота, подразумева да су туристичка путовања преко потребна, како би се направио бег од свакодневнице и како би човек могао нормално да функционише и извршава своје радне задатке. Савремени трендови развоја туризма (еко-туризам, културни туризам, авантуристички туризам, здравствени туризам, наутички туризам и др.) утицали су и на промене у понашању потрошача, то јест туриста. Евидентно је, да се туристичка понуда све више прилагођава потребама туриста, који временом постају све захтевнији потрошачи туристичких услуга. Будући да су модерни (савремени) туристи добро информисани, као и да су мобилнији, активнији и знатижељнији они од путовања не траже само забаву и одмор, већ и могућност да стекну нека нова знања. Из тог разлога, долази до развоја иновативних туристичких производа, који у обзир узимају специфичне потребе туриста и који пружају јединствено туристичко искуство, што у крајњем случају може значајно повећати конкурентност туристичких дестинација.

7. Костадиновић, И., Глигоријевић, Ж. (2019), *Дигитална трансформација - основа четврте индустријске револуције, Дигитална трансформација у функцији привредног развоја Републике Србије, Економски факултет, Универзитет у Нишу, стр. 163-175, ISBN 978-86-6139-196-5 COBISS 281253388, (M45)*

На савременој етапи развоја, људско друштво се налази на прагу новог индустријског раздобља, које карактерише све бржи и бржи развој технологије. Индустрија 4.0, као четврта индустријска револуција, већ увелико траје у многим земљама. Захваљујући њој обезбеђује се не само опстанак индустрије, већ и њен конкурентан и све ефикаснији развој.

Развој Индустрије 4.0, у многим земљама Европске уније, представља један од развојних приоритета, због чега су те земље усвојиле посебне стратегије за подршку њеном развоју. Поред стратегије, оне су усвојиле и неке нове стандарде, прописе, и основале подстицајне фондове у ту сврху. У циљу задржавања водеће, доминантне позиције на тржишту, Европска унија мора брзо и успешно да дигитализује своју целокупну индустрију. У наредних двадесет година у многим чланицама Европске уније планиране су инвестиције од неколико милијарди евра за развој Индустрије 4.0 и за потпуну дигитализацију. За разлику од Европске уније, Република Србија има скромне резултате када је реч о развоју Индустрије 4.0, а поред тога, постоји и врло слабо интересовање када је у питању њен развој. Кључ за успех Индустрије 4.0 налази се у потпуној дигитализацији производних процеса и становништва. Потпуна дигитализација, у овом случају, подразумева примену дигиталних технологија приликом креирања идеја о новим производима, инжењерингу производа, самој организацији процеса производње, реализацији производње, контроли процеса, као и пружању индустријских услуга. Чињеница је да, данас, дигитална трансформација у потпуности мења начин на који се компаније развијају и на који остварују производњу производа, затим повећава продуктивност, као и конкурентност на међународном тржишту. Она је, при томе, подједнако важна за све учеснике у ланцу производње: почев од великих мултинационалних компанија, па све до малих добављача. Примена и развој Индустрије 4.0, за Републику Србију посебно је важна, јер примена овог концепта може, итекако, да се искористи за ревитализацију домаће девастиране индустрије. С обзиром да је у

оквиру Европске уније у току процес трансформације ка Индустрији 4.0, Република Србија уколико не жели да изгуби корак и да нестане са индустријске мапе света, треба што пре да се ангажује на стварању услова за развој Индустрије 4.0.

Концепт Индустрија 4.0 посебну пажњу обраћа на потребе образовања кадрова, и то како студената, тако и додатног образовања инжењера и техничара који су већ запослени у неком предузећу.

8. Kostadinović, I., Stanković, S. (2020), *The analysis of the regional disproportions in the labor market in the Republic of Serbia*, *Ekonomika* 66(1), Niš, str. 25-35, ISSN 0350-137X, EISSN 2334-9190, UDK338 (497,1), (M51)

Предмет истраживања у овом раду су регионалне диспропорције на тржишту рада у Републици Србији. Циљ рада је: 1) идентификација слабо плаћених индустријских сектора у Србији, као и 2) испитивање регионалних разлика у зарадама радника. Ради постизања ових циљева коришћени су званични подаци Статистичког завода Републике Србије о запослености и дистрибуцији зарада према сектору делатности. На основу коришћених критеријума идентификовано је седам слабо плаћених индустријских сектора у Републици, који су највише погођени променама минималне зараде. Исто тако, резултати упареног t - теста указују на значајну диспропорцију у зарадама радника према регионима. Добијени резултати указују на неопходност давања већег простора питањима регионалних диспропорција од стране креатора економске политике.

Проблем незапослености у регионима Републике Србије је наслеђен из предтранзиционог периода и продубљен је процесом транзиције и таласима глобалне рецесије. У посматраном периоду (I квартал: 2017 -2019. године) незапосленост је смањена у свим регионима, али је остала и даље висока. У средишту економске политике и социјалне заштите треба да буде остварење нових радних места и све активности које ће довести до запошљавања. Полазећи од чињенице да су ниво зарада и њихова динамика важни за економски развој и друштвену стабилност земље и њених региона, циљ овог рада је био: 1) идентификација слабо плаћених индустријских сектора у Републици Србији, као и 2) испитивање регионалних разлика у зарадама запослених. На основу методологије примењене на званичне податке о запослености и зарадама по сектору делатности Републичког завода за статистику, идентификовано је седам слабо плаћених индустријских сектора у Републици Србији, и то: производња одеће, трговина на мало, осим моторних возила, делатност припремања и услуживања хране и пића, безбедносне и истраживачке делатности, услуге зграда (чишћење и слично), поправка рачунара и предмета за личну употребу и друге личне услужне делатности. То значи да су ови сектори највише погођени политиком минималних зарада, посебно сектори делатности припремања и услуживања хране и пића, где је удео запослених са ниским зарадама у сектору за цео посматрани период био већи од 80% и сектори трговине на мало, моторних возила и других личних услужних делатности у којима је учешће ниских примања веће од 50%.

На регионалном нивоу запослени у региону Војводине и Београда остварују веће зараде у односу на зараде у региону Шумадије и Западне Србије и региону Јужне и Источне Србије. Најмање зараде остварују запослени у региону Шумадије и Западне Србије, а највеће у региону Београда. Наиме, резултати упареног t -теста указују на значајну диспропорцију зарада у београдском региону и запослених у другим регионима Републике Србије. Растућа регионална неједнакост носи многе економске, социјалне и политичке ризике. Неопходност да креатори економске политике дају више простора питањима регионалних диспропорција једна је од кључних импликација овог истраживања. Неопходно је, такође, дефинисати нову политику равномерног регионалног развоја, којом би се смањиле регионалне диспропорције, а која би, истовремено, унапредила њихов индивидуални развој и препознатљиве карактеристике.

9. Глигоријевић, Ж., Костадиновић, И. (2020), Структура индустрије Републике Србије: прилог за привредну историју друге половине 20. века, Дигитална трансформација у функцији привредног развоја Републике Србије, Економски факултет, Универзитет у Нишу, стр., стр. 105-118., ISBN 978-86-6139-209-2 COBISS SR-ID 27945225, (M45)

Индустрија представља веома сложена и хетерогену област материјалне производње. Она се, наиме, састоји из већег броја мањих, међусобно повезаних, делова (комплекса и грана) који чине њену структуру која има изузетно велики значај, јер од те структуре зависе свеукупни токови раста и развоја индустрије и привреде у целини. Имајући у виду ту чињеницу, анализа структуре индустрије Републике Србије представља кључно истраживачко питање на које се овај рад фокусира. У том смислу, у раду се, на основу релевантних теоријских сазнања и референтних статистичких података анализира структура и прати ток промена у структури индустрије Републике Србије у дугом временском периоду (током друге половине 20. века) у коме су се одиграле крупне и специфичне промене. Као последица тих промена, на самом почетку посматраног периода, настале су крупне неусклађености чије континуирано присуство, у целокупном анализираном периоду, представља основну карактеристику развојних процеса у индустрији Републике Србије. Посматрано са методолошког аспекта, у овом раду, примењен је структурни приступ који наглашава да је привредни раст тесно повезан са процесом трансформације структуре производње (у циљу његовог покретања и убрзања) кроз: уклањање уских грла и других фактора одговорних за успорени раст и обезбеђење прерасподеле ресурса у такозване моторе раста односно у високо конкурентне секторе и делатности.

10. Ćorović, E., Gligorijević, Ž., Kostadinović, I. (2020), Export Competitiveness of Textile and Clothes of Western Balkan Countries, FIBRES & TEXTILES in Eastern Europe, 28, 4(142), str. 8-14. DOI: 10.5604/01.3001.0014.0927, ISSN 1230-3666, (M23)

Производња текстила и одеће, и поред озбиљних развојних проблема који су обележили њихове транзиционе процесе, задржала је место међу водећим извозним секторима земаља Западног Балкана. Кључни индикатори конкурентности, везани за кретање тржишног учешћа извоза текстила и одеће на тржишту ЕУ-28, како региона, тако и већине појединачних земаља, бележе и апсолутни и релативни раст. Висока ценовна конкурентност, уз одсуство других елемената, условили су доминацију дорадних послова у сарадњи са европским партнерима. Међутим, висок ниво специјализације региона за извоз ових производа и његов доминантан удео у укупном извозу појединих земаља региона, указује на одсуство или спорост структурних промена, неопходних за бржи привредни раст. Циљ истраживања у раду под називом **Извозна конкурентност текстила и одеће земаља Западног Балкана** је да се, уз коришћење адекватних аналитичких инструмената, утврди у којој мери је овај подсектор у земљама Западног Балкана извозно оријентисан и да ли је на путу интеграције у европске производне и трговинске токове. С обзиром на искривљену привредну структуру и неадекватан релативни удео прерађивачке индустрије у стварању БДП земаља региона, истраживање конкурентности извоза текстила и одеће на тржишту Европске уније, може бити добар оријентир за евентуалне промене националне индустријске политике, у циљу ублажавања поменутог структурног дебаланса.

У процесу промовисања економског раста и развоја, извоз игра веома важну улогу за све земље Западног Балкана, а производња текстила и одеће има значајну улогу и наставља да доприноси економском просперитету у овим земљама. Досадашњи токови транзиционих процеса, претежно, негативно су утицали на положај и место производње текстила и одеће у привредној структури земаља Западног Балкана. То је, у највећој мери, последица девијантних развојних токова овог региона, током којих је маргинализован удео прерађивачке индустрије у

стварању БДП. Поред тога, разградњом доста хомогене вертикалне структуре, посебно у Републици Србији и Северној Македонији, производња текстила и одеће је, при крају овог процеса, остала без своје сировинске основе и била је сведена на прерађивачке капацитете у производњи одеће. Тиме су изгубљене кључне детерминанте конкурентности овог подсектора, што је резултирало њеним свођењем на ценовне факторе. Међутим, неки индикатори упућују на закључак да је, у последњој деценији, дошло и до извесних позитивних промена у нивоу конкурентности овог дела индустрије региона. Динамичан раст извоза Т&С земаља Западног Балкана, посебно на тржиште Европске уније у последњој деценији, имао је за резултат апсолутни и релативни раст тржишног учешћа, како региона, тако и водећих произвођача. То је кључни индикатор раста конкурентности посматраног сектора овог дела Европе.

11. Kostadinović, I., Stanković, S. (2020), *Analiza uticaja razvoja hotelske industrije na održivi razvoj turizma, International scientific „DIGITAL ECONOMY: CHANCES, RISKS, SUSTAINABLE DEVELOPMENT“*, Ekonomski fakultet, Univerzitet u Nišu, str. 207-219, ISBN 978-86-6139-204-7 COBISS.SR-ID 28096265, (M33)

Као индустрија чија делатност има велики утицај на животну средину, хотелски сектор се суочава са све више спољних притисака који подстичу еколошку праксу. Овај рад је покушај истраживања димензија развоја хотелске индустрије и њеног утицаја на одрживи развој туризма. Усвајањем из постојеће литературе сета димензија развоја хотелске индустрије и коришћењем анкетног упитника дизајнираног за потребе истраживања, факторском анализом идентификовано је осам димензија перцепције развоја хотелске индустрије у контексту Републике Србије. На основу резултата регресионе анализе, развој хотелске индустрије, у целини, је значајан предиктор одрживог развоја туризма, али само четири димензије позитивно утичу на одрживи развој туризма. Упркос лимитираности, резултати спроведеног истраживања указују на потребу предузимања економских компромиса, како би се постигла социјална и еколошка одрживост дестинације.

Регресионом анализом утврђен је значајан утицај развоја хотелске индустрије на одрживи развој туризма, при чему, међу димензијама развоја хотелске индустрије, статистички значајан допринос одрживом развоју туризма дају 4 димензије: Позитивни социјални и културни утицаји, Економске користи за заједницу, Дугорочно планирање, развој и укљученост заједнице и Позитивни утицаји на животну средину. Димензија Економске користи за заједницу, представља бољи предиктор у односу на преостале три димензије. Добијени резултати истраживања указују на потребу предузимања економских компромиса ради постизања еколошке и друштвене одрживости туристичке дестинације. Лимитираност истраживања се, пре свега, огледа у томе што више од половине испитаника чини менаџерско особље и нижи менаџмент, а не само менаџерско особље (виши и средњи менаџмент), односно појединци, који највероватније, утичу на оријентацију хотелске индустрије према праксама одрживог развоја туризма. Будућа истраживања би се могла базирати на разликама у перцепцији заинтересованих страна у градским хотелима, хостелима, одмаралиштима и другим облицима смештаја, као што су кампови, пансиони, итд. Овај рад фокусиран је на развојне способности запослених у хотелијерству. У циљу бољег разумевања фактора, који утичу на спровођење одрживог развоја туризма, будуће студије би се могле фокусирати на улогу технолошких и додатних организационих фактора.

12. Костадиновић, И., Станковић, С, (2020), *Слободне зоне као фактор регионалног развоја Републике Србије, Међународна научна конференција Регионални развој и прекогранична сарадња, (Regional Development and cross-border cooperation)*, (Уредници: Б. Ђорђевић, Д. Костић, А. Симоновић), Пирот, стр. 741-753, ISBN: 978-86-84763-05-3, (M33)

Неравномерни регионални развој представља велики проблем са којим се Република Србија суочава у дужем временском периоду. Потребно је проблем неравномерног регионалног развоја стратегијски решавати, у складу са развојним потенцијалима којима Република Србија располаже, као и даљим ефикасним развојем слободних зона. Регионални развој Републике Србије, у наредном периоду, мора у много већој мери да се ослања на поједине облике пословне инфраструктуре, међу којима слободне зоне имају изузетно важну улогу. У савременим условима развоја слободне зоне имају све већи значај и улогу у привредном, а на тој основи, и регионалном развоју Републике Србије. Слободне зоне пружају огромне могућности за регионални развој земље и доприносе смањењу регионалних разлика, које су настале као последица неравномерног регионалног развоја. Као покретачи равномерног регионалног развоја земље, слободне зоне су носиоци страних директних инвестиција, техничко-технолошког развоја, развоја малих и средњих предузећа, као и ствараоци нових радних места уз побољшање пословне климе, која утиче на побољшање укупне ефикасности предузећа. Земље које развијају слободне зоне остварују бржи развој, у сваком погледу, имају већу конкурентску предност и остварују боље резултате на међународном тржишту. Развој слободних зона јако је битан и пожељан и у Републици Србији, с обзиром да као важан инструмент нове индустријске политике, уколико је правилно постављен и пројектован, може да доведе до остварења најважнијих циљева регионалног развоја и до значајног смањења регионалних разлика. Слободне зоне у Републици Србији су за стране инвеститоре изузетно привлачне, управо због повољног географског положаја земље, као и великог броја олакшица и споразума о слободној трговини.

14. Kostadinović, I., Stanković, S. (2020), *Innovation clusters as an association model of the small and medium-sized enterprises: the context of regional development*, 6th International scientific-business Conference of Leadership, Innovation, Management and Economics: Integrated Politics of Research - LIMEN 2020, Udekom Balkan, Beograd, Selected papers – best paper award (<https://limen-conference.com/best-paper-award/>), Beograd, str. 47-57, ISSN: 2683-6149, ISBN 978-86-80194-40-0, (M33)

Рад по називом ***Иновациони кластери као модел удруживања малих и средњих предузећа у контексту регионалног развоја*** проглашен је као најбољи рад на конференцији Лимен 2020. године и указује да конкурентност појединих индустријских грана, нарочито зрелих и традиционалних, у значајној мери, може се повећати повезивањем предузећа у кластере, који представљају важан елемент пословне инфраструктуре. Својим програмима подршке, развоју кластера у Републици Србији, допринеле су, како институције ЕУ, које су на различите начине подржале велики број пројектних иницијатива у Србији, тако и многе међународне агенције и организације. Предузећа груписана у кластере имају компаративну предност, која се заснива на њиховој специјализацији, кооперацији, већој флексибилности и диверзификацији.

Бројна емпиријска истраживања одавно су указивала на значај пословне инфраструктуре за економски и регионални развој. Обезбеђивањем дугорочног привредног раста, као и стварање и развој малих и средњих предузећа (МСП), као кључних покретача развоја савремених економија, захтева висок ниво ефикасности и флексибилности пословне инфраструктуре. На Западном Балкану одсуство кохерентне мреже пословне инфраструктуре је највећа препрека брзом расту њихових економија. Из тог разлога, активности влада Западног Балкана у будућности треба да буду усмерене на развој мреже пословне инфраструктуре, како би се повећао удео сектора знања и услуга са високом додатом вредношћу у привредној структури. Овај рад има за циљ да укаже на улогу иновативних кластера као модела удруживања малих и средњих предузећа у контексту регионалног развоја.

Значај пословне инфраструктуре за државу је неоспоран, у смислу омогућавања економског раста, пружања могућности за развој малих и средњих

предузећа, утицаја на већи прилив страних директних инвестиција и увођење савремених технологија у регионалне и локалне заједнице. Пословна инфраструктура се развија кроз мапирање, изградњу и опремање индустријских зона, индустријских паркова, бизнис инкубатора, кластера, логистичких и пословних центара, као и туристичке инфраструктуре. Као посебно важан облик пословне инфраструктуре издвајају се кластери. Конкурентност појединих индустрија, посебно зрелих и традиционалних, на основу искустава земаља ЕУ, може се значајно повећати повезивањем предузећа у кластере.

15. Kostadinović, I., Stanković, S. (2021), *Organizational learning and innovation in the tourism industry as a basis for creating value for tourists*, *Ekonomске теме* 59(1), *Ekonomski fakultet u Nišu*, str. 153-172, ISSN 0351-1367 ISSN 0353-8648, COBISS.SR-ID 17960194 (M51)

Предмет истраживања овог рада су организационо учење и иновације, као основа за креирање вредности за туристе. У складу са предметом истраживања, у раду су испитивани односи између наведених варијабли. Моделовањем помоћу структурних једначина (СЕМ), тестиране су претпостављене узрочне везе између латентних варијабли у моделу, то јест организационог учења као егзогене варијабле и иновација и стварања вредности за туристе као ендогених варијабли у моделу. Резултати анализе су показали значај утицај организационог учења на иновације и стварања вредности за туристе, као и значајан утицај иновација на стварање вредности за туристе. Поред тога, резултати су показали да су иновације медијатор односа између организационог учења и стварања вредности за туристе. Ови резултати показују важност организационог учења и иновација за побољшање процеса стварања вредности за туристе. Резултати истраживања упућују на важност оријентације ка учењу као стратешког циља сваког туристичког предузећа. Указивање запосленима на важност отворености за промене, као и унапређење њихових компетенција образовним активностима, пресудно је за стварање пословне климе у којој су запослени задовољни и мотивисани за примену нових решења у складу са новим захтевима туриста.

Туристичка привреда у Републици Србији је у последњих неколико деценија веома значајна савремена делатност, али и значајан покретач привредног развоја у целини. Захваљујући свом динамичном развоју, као и увођењу све већег броја иновативних туристичких производа, Република Србија има све веће могућности да се представи на конкурентном и динамичном међународном туристичком тржишту. Наиме, иновативни производи туристичке привреде резултат су редовног праћења савремених и савремених трендова, као и идентификације све захтевнијих туристичких потреба туриста и нових тржишних могућности. Иновативни производи су од великог значаја за успех туристичке привреде, као и за њен успешан раст и развој у будућности. Исто тако, иновативни производи додају вредност туристима и повећавају њихово задовољство. У хотелијерству, већина туриста данас активно користи онлајн услуге и производе за куповину атрактивних иновативних туристичких производа. Велики број туриста резервише одмор преко интернета, што указује на то да се данас све већи број аранжмана резервише онлајн, што умногоме олакшава туристичко пословање. Поред ових иновативних производа у туристичкој индустрији, организационо учење постаје веома важно у савременим условима, што по дефиницији подразумева многе организационе промене у туристичкој индустрији као и у организацији туризма. Организационо учење значајно утиче на иновације. Из тог разлога је од велике важности да предузећа подстичу запослене да траже нове идеје, деле знања, испробавају нове процесе и развијају нове производе и услуге. Резултати у раду показују важност организационог учења и иновација за побољшање стварања вредности за туристе. Туристичке организације више не могу са сигурношћу да предвиде пословно окружење, као ни његове промене, што значи да је успех и опстанак организација отежан, ако организација не може да се прилагоди променљивој и динамичној природи пословног окружења. Туризам, као најбрже растући привредни сектор, мора брзо да усвоји промене како би опстао и

наставио да се развија у високо конкурентном окружењу. С тим у вези, туристичке организације користе концепт организационог учења, као алат за промену, да донесу неке иновативне и модерне начине пословања и унапреде организационе способности.

16. Kostadinović, I., Stanković, S. (2021), *Satisfaction and loyalty as indicators of tourism product elements quality*, TEME časopis za društvene nauke 45(1), Niš, str. 331-347, <https://doi.org/10.22190/TEME190914018K>, UDK 338.48:316.64 (M24)

Континуирана експанзија и диверсификација туризма, последњих деценија, довели су до тога да ова привредна грана постане једна од највећих и најбрже растућих у свету. Квалитет туристичких услуга, а самим тим и сатисфакција туриста квалитетом пружених туристичких услуга, постају од итекако важни за успешан и бржи развој туризма. Предмет истраживања у овом раду су сатисфакција и лојалност као индикатори квалитета елемената туристичког производа. Циљ рада јесте испитивање повезаности сатисфакције туриста квалитетом угоститељских услуга, услуга смештаја, услуга превоза и пружања специфичног туристичког догађаја са њиховом старосном структуром и регионом који су посетили, као и повезаност између сатисфакције туриста квалитетом елемената туристичког производа и лојалности. За статистичку анализу у раду коришћене су мултиваријациона анализа варијансе и дискриминациона анализа. Резултати истраживања указују на то да постоје значајне статистичке разлике између сатисфакције и старосне структуре туриста, према региону који су посетили, као и да лојалност туриста зависи од њихове сатисфакције квалитетом елемената туристичког производа.

Ово истраживање обухватило је испитанике који су посетили Београдски и регион Јужне и Источне Србије. У том смислу, будућа истраживања би се могла проширити на посетиоце осталих региона у Србији. Осим тога, будућа истраживања се могу бавити и испитивањем повезаности сатисфакције туриста квалитетом елемената туристичког производа са њиховим пореклом и дужином боравка у одређеном региону, или дестинацији. Имајући у виду значај квалитета елемената туристичког производа, као и сатисфакције туриста, на формирање базе лојалних туриста, у циљу бољег разумевања односа између квалитета елемената туристичког производа, сатисфакције и лојалности туриста, резултати овог истраживања могу послужити за већа, финансијски захтевнија, континуирана истраживања, која би била спроведена на репрезентативнијем узорку.

17. Костадиновић, И., Глигоријевић, Ж. (2021), *Карактеристике и динамика развоја туризма у условима пандемије COVID-19*, Регионални развој и демографски токови земаља југоисточне Европе, Економски факултет, Ниш, стр. 303-312, ISBN: 978-86-6139-215-3 COBISS.SR-ID 40764681, (M33)

Током друге половине 20. века туризам је, посматрано у светским релацијама, постао својеврсни феномен и с обзиром на број учесника у туристичким путовањима најмасовнија друштвено-економска појава. Туризам је, у ствари, захваљујући позитивним развојним трендовима постао кључни сегмент услужне економије и једна од најдинамичнијих и најпропулзивнијих привредних активности, са вишеструким мултипликативним ефектима. Експанзија коју је туризам доживео у другој половини 20. века настављена је и током 21. века, све до појаве светске здравствене кризе, то јест пандемије COVID-19. У складу са наведеним, може се истаћи чињеница да се туризам до појаве пандемије налазио у непрестаној прогресији и развоју и да је представљао "водећу светску индустрију", а његов утицај на процес друштвено-економског развоја постајао је све већи и интензивнији. Имајући то у виду, циљ рада је да се сагледа утицај светске здравствене кризе (пандемије COVID-19) на развој туризма, као и на туристичка кретања (број долазака и ноћења туриста) у свету и Републици Србији.

Развој туризма у Републици Србији током друге половине 20. и током прве две деценије 21. века био је, у великој мери, условљен њеним укупним друштвено-економским развојем. Међутим, због карактеристика које као привредна делатност има и, посебно, карактеристика туристичких потреба, туризам се у Републици Србији није развијао истим темпом као и привреда у целини.

Развој туризма у Републици Србији, осим тога, био је и под изузетно високим утицајем међународног окружења, као и под утицајем развоја туризма у Европи, и то посебно у задњој деценији 20. века. Туристичка активност у Републици Србији од средине 2014. па до 2019. године бележила је, можемо слободно рећи, стабилан пораст. Међутим, због новонастале ситуације, односно пандемије изазване корона вирусом, позитивно кретање није настављено и у 2020. години, због забране летова, отказивања резервација смештаја, затварања граница, као и пада укупне туристичке активности.

Туризам у Републици Србији од марта 2020. године забележио је значајно смањење броја долазака и ноћења туриста, како домаћих, тако и страних. Наиме, у периоду од јануара до новембра 2020. године број долазака туриста износио 1.731.379, што је за 49% мање у односу на исти период 2019. године. У истом периоду јануар - новембар 2020. године остварено је 5.926.610 ноћења, што је за 37% мање у односу на јануар - новембар 2019. године, од чега су домаћи туристи остварили 4.738.695 ноћења (-17% у односу на 2019. годину), а страни туристи 1.187.915 (-68% у односу на 2019. годину). Број долазака туриста у Републици Србији је у периоду од марта до јула 2020. године опао за чак 69% у односу на исти период 2019. године, такође, и број ноћења је опао за 59%.

2.3. Цитираност радова

1. Petrović-Randelović, M., Janković-Milić, V., Kostadinović, I. (2017), *Market size as a determinant of the foreign direct investment inflows in the Western Balkans countries*, FACTA UNIVERSITATIS Series: Economics and Organization 14 (2), Niš, str. 93 – 104, ISSN 0354-4699 (Print) ISSN 2406-050X (Online) (M51) citiran u:

1.1. Hamad Ali, K., Malik Faki, Suleiman., Salim Hamad S. (2018), Determinants of Foreign Direct Investment Inflows in Southern African Development Community (SADC) Member Countries, *International Journal of Science and Business*, 2(4), str. 616-623, ISSN 2520-4750 (Online) & ISSN 2521-3040 (Print),

1.2. Olayemi, J. O., & Temitope, D. J. (2018). Market size and foreign direct investment in sub-Saharan Africa: the role of education. *Jurnal Perspektif Penerimaan Dan Pembangunan Daerah*, 6(1), 21 - 30. <https://doi.org/10.22437/ppd.v6i1.5140>

1.3. Gligorić, M., Jovanović Gavrilović, B., Savić, Lj. (2018), Prosperity Index as a Measure of Wellbeing in European Union and Western Balkan Countries, *Teme – časopis za društvene nauke* 42(4), Niš, str. 1253-1275, DOI Number 10.22190/TEME1804253G UDK 316.42(4-672 EU:497)

1.4. Andrašić, J., Mirović, V., Kalaš, B. (2019), Impact of macroeconomic factors on foreign direct investment in selected southeastern European countries, *Teme – časopis za društvene nauke* 42(4), Niš, str. 1237-1251, DOI Number 10.22190/TEME1804237A, UDK 330.322.1(4-12)

1.5. Nisit Panthamit and Chukiatt Chaiboonsri. (2020), China's Outward Foreign Direct Investment in the Greater Mekong Subregion, *Journal of Economic Integration* 35(1), Special Issue (March 2020), pp. 129-151,

1.6. Manamba Epaphra, (2018), An econometric analysis of the determinants of foreign direct investment in Africa, Institute of Accountancy Arusha, P.O. Box 2798, Arusha, Tanzania, 1-29.

1.7. Rahmije Mustafa Topxhiu, Drita Konxheli Radoniqi (2018), FOREIGN DIRECT INVESTMENT AND ECONOMIC GROWTH: EMPIRICAL EVIDENCE FROM THE WEST BALKAN COUNTRIES, *Journal of Academic Research in Economics (JARE)*, str. 315-334.

1.8. Raju Parakkal, (2019), Economic Returns from Social and Political Globalization: Does Signaling Help Developing and Transition Countries to Attract Foreign Direct Investment?, *Acta VŠFS - ekonomické studie a analýzy*, str. 8-28.

1.9. Chupryhin, Radzivon (2021): Determinants of Foreign Direct Investment in Europe: Bayesian Model Averaging in the Presence of Weak Exogeneity, MPRA Paper.

1.10. Izumi, Paulo Kazuhiro. Determinantes de localização subnacional do investimento direto estrangeiro em economias emergentes. 2019. [148 f.]. Tese (Programa de Doutorado em Administração com Concentração em Gestão Internacional) - Escola Superior de Propaganda e Marketing, [São Paulo].

1.11. Christopher Edo, O., Okafor., A., Emmanuel Justice, A. (2020), Corporate Taxes and Foreign Direct Investments: An Impact Analysis, *Public Policy and Administration Research* 10(9), www.iiste.org ISSN 2224-5731(Paper) ISSN 2225-0972(Online)

1.12. Gazzaz, H. (2019), Determinants of Foreign Direct Investment: Empirical Evidence from Saudi Arabia, *Journal of Research in Business, Economics and Management (JRBEM)* 13(4), ISSN: 2395-2210, str. 2530-2539.

1.13. Kostić, M., Savićević, M. (2020), The Impact Analysis of Foreign Direct Investment on Export: The Case of the Western Balkan Countries, *Ekonomске teme* 58(2), Niš, str. 171-186.

1.14. Symon Elli R. Blas et.al (2021). Determinants Of Foreign Direct Investment In The Manufacturing Industry: A Vector Autoregression Model Approach, *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education (TURCOMAT)* 12(3).

1.15. Ilmam, Dito & Sasana, Hadi (2018). Analisis korupsi, indeks pembangunan manusia, stabilitas politik, ekspor, impor, dan pertumbuhan ekonomi terhadap foreign direct investment, *Undergraduate thesis, Fakultas Ekonomika dan Bisnis*.

1.16. Abdelghany, N. (2020). Foreign direct investment, institutional quality and business regulatory environment: Evidence from Africa [Master's Thesis, the American University in Cairo]. AUC Knowledge Fountain. <https://fount.aucegypt.edu/etds/834>

1.17. Oziengbe Scott AIGHEYISI, (2019), Determinants of FDI inflows to Nigeria: does crime rate matter?, *West African Institute for Financial and Economic management (waifem)* 19(2), str. 33-61. ISSN 0263-0699.

1.18. Johnson, Elizabeth (2019) *The Cost of Terrorism on Inward Foreign Direct Investment in Nigeria*. Doctoral thesis, University of Huddersfield.

1.19. Aksanti, Joseph; B, (2020), The effect of Foreign Direct Investment on Productivity: a comparative analysis between Central and Eastern Africa, University of Nairobi.

2. Ćorović, E., Gligorijević, Ž., Kostadinović, I. (2020), *Export Competitiveness of Textile and Clothes of Western Balkan Countries*, *FIBRES & TEXTILES in Eastern Europe*, 28, 4(142), str. 8-14. DOI: 10.5604/01.3001.0014.0927, ISSN 1230-3666, (M23) citiran u:

2.1. Gligorijević, Ž., Ćorović, E., Manasijević, A. (2021), Structural transformation of the textile industry: the case of the Republic of Serbia, *Ekonomске teme* 59 (2), Ekonomski fakultet, Niš, str. 193-210.

2.2. Corovic E, Jestratijevic I. (2021), Assessing the Competitiveness of Serbian Textile and Apparel Industry Exports Using RCA Index and TPI Indicators. *FIBRES & TEXTILES in Eastern Europe* 29, 4(148): 15-23. DOI: 10.5604/01.3001.0014.8226

3. Kostadinović, I., Stanković, S. (2020), *The analysis of the regional disproportions in the labor market in the Republic of Serbia*, *Ekonomika* 66(1), Niš, str. 25-35, ISSN 0350-137X, EISSN 2334-9190, UDK338 (497,1), (M51) citiran u:

3.1. Šutaković, T., & Simović, D. (2021). Tržište rada u Srbiji - problem neregistrovanog rada. *Ekonomija: teorija i praksa*, 14(2), 1-14. <https://doi.org/10.5937/etp2102001Q>

4. Vorina, A., Kostadinović, I., (2013), *The relationship between gender, age, level of education, tall of an individual's and employees engagement*, *Ekonomске теме* 51(4), *Ekonomski fakultet, Niš, Univerzitet u Nišu, str. 827 - 837, ISSN 0353-8648 UDC 331.105.2-057.16, (M51) citiran u:*

4.1. Yong Li. (2016), *The Impact of Leadership Behavior on Employee Engagement*, Lawrence Technological University College of Management, Presented in partial fulfillment of the requirements for the degree of Doctor of Business Administration.

4.2. Prouty, D., M. (2017), *Self-efficacy, gender and tenure: Determinants of work engagement among student affairs personnel*, Capella University.

4.3. Wilcher, M., M. (2018), *Strategies of Employee Engagement in Franchise Hotels from the Perspectives of Frontline Employees and Their Managers*, Capella University.

4.4. Erolin, Ferdinand A. (2019), *Self-Efficacy and Trust: Key Pieces to the Employee Engagement Puzzle in U.S. Aviation*, Grand Canyon University.

5. Костадиновић, И., Костић, З., Илић, И., (2015), *Competitiveness and developmental trends of the new industrial policy of the Republic Serbia, Facta universitatis – series: Economics and Organization*, 12 (2), *Ekonomski fakultet, Niš, Univerzitet u Nišu, str. 129-142, ISSN 0354-4699, ISSN 2406-050X (online) UDC 338.45.01 (497.11), (M51) citiran u:*

5.1. Vlado, C., Chatzinikolaou, D. (2019), *Challenges of Industrial Policy to Enhance Competitiveness*, *Journal of Economics Library*, 6(2), Greece, str. 83-96.

5.2. Arik, Ş., & Erdem, M. Ş. (2019). *İmalat Sanayi Rekabet Gücünün Yapısal Belirleyicileri*. Akdeniz University Faculty of Economics & Administrative Sciences Faculty Journal/Akdeniz Universitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 19(2).

6. Костадиновић, И., Радојичић, Ј. (2017), *Банкарски сектор у контексту одрживог развоја*, *Economics of Sustainable Development (Економика одрживог развоја)* 1(2), Ниш, стр. 109-119, UDK 33+502/504 ISSN 2560-421X (M52) citiran u:

6.1. Muhović, A., Subić, J. (2019), *Analysis and impact of main macro and microeconomic factors on the growth of npl-s in the emerging financial markets*, *Ekonomika* 65(4), str. 21-30. ISSN 0350-137X, EISSN 2334-9190, UDK 338 (497,1).

6.2. Radivojević, N., Filipović, I., Brzaković, T. (2020), *A New Semiparametric Mirrored Historical Simulation Value-At-Risk Model* *Romanian Journal of Economic Forecasting*.

7. Костадиновић, И., Петровић-Ранђеловић, М., (2015), *Значај унапређења конкурентности сектора МСПП за развој привреде Републике Србије*, *Економске теме* 53 (2), *Економски факултет, Ниш, Универзитет у Нишу, стр. 253-272, ISSN 0351-1367, ISSN 0353-8648. UDK 334.012.63/.64 (497.11), (M51) citirano u:*

7.1. Jolović, I., & Lošonc, A. (2019). *The impact of foreign direct investment and venture capital investment on entrepreneurship in the Republic of Serbia*. *Eastern Review*, 8, 67-86. <https://doi.org/10.18778/1427-9657.08.01>

7.2. Радивојевић, Ј., Спасић, К. (2019), *Анализа кретања вредности одређених позиција биланса стања и биланса успеха малих и средњих предузећа у Републици Србији, зборник радова, Научни скуп - Рачуноводство и ревизија у теорији и пракси, стр. 229-243.*

8. Костадиновић, И., Петровић-Ранђеловић, М., (2015), *Улога и значај слободних зона у привредном развоју: искуство Републике Србије и Европске уније*, *Економика*, вол 4, Ниш, стр. 97-108, ISSN 0350-137X, COBISS ID 26903, UDK 10.5937 (UDK часописа 338 (497,1), (M52) citiran u:

8.1. Cvijanovic, D., Vukotic, S., Vojinovic, Z. (2017), *Free zones in Serbia in contemporary business conditions*. In: *Dezvoltarea relațiilor comerciale din perspectiva*

integrării economice a Republicii Moldova în circuitul economic internațional. Vol.1, Chișinău. Chișinău, Republica Moldova: Complexul Editorial INCE, 2017, pp. 60-64. ISBN 978-9975-81-038-8.

8.2. Inmaculada López Ortiz, M., Melgarejo Moreno, J. (2018), ZONAS FRANCAS E INDUSTRIA DEL AUTOMÓVIL. In book: *La Industria del Automóvil de España e Italia en Perspectiva Histórica*. Carlos Barciela y Giovanni Luigi Fontana (DIRS.). Rafael Vallejo y Margarita Vilar (EDS.). ISBN: 978-84-1302-002-0. (pp. 365-386) Chapter: 14. Pages: 365-386.

8.3. Scott, Dino Adolfo, "Enhancing the Competitive Advantage of U.S. Corporations by Incorporating a Foreign Trade Zones Strategy" (2019). *Walden Dissertations and Doctoral Studies*. 6483. <https://scholarworks.waldenu.edu/dissertations/6483>

9. Костадиновић, И. (2016), *Пословна инфраструктура као инструмент нове индустријске политике Републике Србије*, Докторска дисертација, Економски факултет, Универзитет у Нишу (M71). цитирано у :

9.1. Лучић, М. (2017), Кластери у функцији повећања конкурентности и иновативности привреде, Универзитет Привредна академија у Новом Саду.

9.2. Милићевић, С. (2018), Конкурентност као фактор развоја предузећа дрвне индустрије Србије, докторска дисертација, Метрополитан Универзитет Факултет за менаџмент, Београд.

9.3. Вукадиновић, Ј. (2021), Утицај хербицида никосулфурина и мезотриона и фолијарног ђубрива на садржај фитохемикалија у листу и зрну кукуруза шећерца, Универзитет у Београду.

10. Бошковић, Г., Костадиновић, И., (2011), *Кластери малих и средњих предузећа – кључ економског развоја, Савремени трендови у Европској унији: импликације за Србију*, Тематски зборник – Нови Сад: Висока пословна школа струковних студија, стр. 54-68, ISBN 978-86-7203-122-5, COBISS ID 266906887, UDC 334.72 334.75/.76 (M33)

10.1. Mitrović, V., & Mitrović, I. [2014]. Unapređenje konkurentnosti malih i srednjih preduzeća i preduzetnika kroz klasterско povezivanje. *Економски сигнали: пословни магазин*, 9(2), 149-167.

10.2. Каличанин, Ђ., Гаврић, О. (2014), Значај кластера у унапређењу конкурентске предности предузећа, *Економика предузећа* 62 3-4, стр. 164-172.

10.3. Stevanović, M., & Nikolić, B. [2016]. Projekcija makroekonomskih pokazatelja do 2025. godine u sektoru MSPP. *Trendovi u poslovanju*, 4(2), 19-27.

10.4. Mitrović, V., & Mitrović, I. [2015]. Razvoj klastera i unapređenje konkurentnosti privrede u Srbiji. *Економика* 61(2), 169-177.

10.5. Stefanović, S., Đukić, A., & Milanović, M. [2015]. Klasteri u funkciji inovativnih aktivnosti i konkurentnosti preduzeća. *Индустрија* 43(2), 27-51.

10.6. Милојковић, Д., (2014), Примена математичких метода у пројектовању развоја кластерских организација у Републици Србији, докторска дисертација, Економски факултет, Ниш.

10.7. Гаџић, М. (2016), Кластери као пословни модел стварања одрживе конкурентске предности привреде Србије, докторска дисертација, Универзитет Едукациони факултет пословне економије, Сремска Каменица.

10.8. Nedeljković, J., Nonić, D., Ranković, N., & Dragović, N. [2014]. Oblici saradnje i povezivanja preduzeća koja posluju sa nedrвnim šumskim proizvodima u centralnoj Srbiji. *Glasnik Šumarskog fakulteta*, (110), 121-144.

10.9. Stevanović, M. (2018), Економија и ГИИ у Србији од 2013. до 2016. године са освртом на ГИИ Хрватске у 2016. години, Conference: 16 International multidisciplinary scientific conference EUROBRAND, Zrenjanin.

10.10. Mahmoud, O. (2020), Управљање пословним функцијама малих и средњих предузећа и утицај модела менаџмента у њиховом развоју, докторска дисертација, Универзитет привредна академија у Новом Саду, Фимек.

10.11. Петковић, С., Тривић, Ј., & Латинковић, Б. (2015). Clustering - A New Paradigm or Another Teoretical Model. *Acta Economica* 13(22), 113–150.

10.12. Stevanović, M., & Nikolić, B. [2016]. Projekcija makroekonomskih pokazatelja do 2025. godine u sektoru MSPP. *Trendovi u poslovanju*, 4(2), 19-27.

10.13. Dimitrijević, D. [2021]. Teze za nove strategije razvoja tekstilne i odevne industrije - deo 2. *Tekstilna industrija*, 69(1), 36-46.

10.14. Bosanac, D. (2015), Cluster and its forms in Serbia, 5 No. 15 Int'l J. Econ. & L. 19, Fakultet za poslovne studije i pravo.

* * *

Анализом научних радова Комисија је дошла до закључка да је кандидат др Иване Костадиновић показала добру компетентност за област за коју се бира. Квалитетом, бројем, обимом и цитираношћу научних и стручних радова из уже научне области, евидентно је присутна њена препознатљивост у области *Привредног развоја и економске политике* и дала је значајан допринос развоју поменуте научне области. Исто тако, анализом радова Комисија је закључила да др Ивана Костадиновић влада материјом коју успешно обрађује и да је достигла завидан ниво у бављењу научно-истраживачким радом.

2.4. Резултати остварени у развоју научно-наставног подмлатка

Кандидат др Ивана Костадиновић је до сада, као доцент на основним академским студијама, била **ментор и члан Комисија за одбрану** више десетина дипломских (завршних) радова студената на Економском факултету Универзитета у Нишу. Осим тога, њен допринос развоју научно-наставног подмлатка, остварује се и кроз ангажовање на мастер академским и докторским академским студијама.

Др Ивана Костадиновић је била **ментор** у изради два **мастер рада**:

1) Кандидат: Јелена Станојковић, назив мастер рада: „*Перспективе развоја туризма Пчињског округа*“ (бр. одлуке о прихватању Извештаја мастер рада 04-1937 од 18.09.2018. године); Рад одбрањен: 26.09.2018. године;

2) Кандидат: Адријана Пуповац, назив мастер рада: „*Могућности и перспективе развоја туризма Борског округа*“ (бр. одлуке о прихватању Извештаја мастер рада 04-1037 од 20.05.2021. године); Рад одбрањен: 06.09.2021. године.

Поред менторства била је **члан Комисија** за одбрану седам **мастер радова**:

1) Кандидат: Предраг Стојадиновић; назив мастер рада: „*Регионални развој и регионална политика Републике Србије*“ (бр. одлуке о прихватању Извештаја мастер рада 04-1427 од 05.07.2018. године); Рад одбрањен: 10.07.2018. године

2) Кандидат: Јован Бугарчић, назив мастер рада: „*Ресурсна основа туристичке понуде Западне Србије*“ (бр. одлуке о прихватању Извештаја мастер рада 04-1936 од 18.09.2018. године); Рад одбрањен: 27.09.2018. године

3) Кандидат: Бранислав Станковић, назив мастер рада „*Стање и перспективе пензијског система Републике Србије*“ (бр. одлуке о прихватању Извештаја мастер рада 04-2408 од 01.11.2018. године); Рад одбрањен: 08.11.2018. године

4) Кандидат: Јована Ђукић, назив мастер рада: „*Ресурси изворне туристичке понуде и перспективе развоја туризма општине Куршумлија*“ (бр. одлуке о прихватању Извештаја мастер рада 04-2636 од 31.10.2019. године); Рад одбрањен: 06.11.2019. године

5) Кандидат: Милица Трајковић, назив мастер рада: „*Компаративна анализа социјалног осигурања у земљама Западног Балкана*“ (бр. одлуке о прихватању Извештаја мастер рада 04-2965 од 28.11.2019. године); Рад одбрањен: 12.12.2019. године

6) Кандидат: Марко Пејић, назив мастер рада: „*Економски и демографски диспаратети у контексту актуелне регионализације Републике Србије*“ (бр. одлуке о

прихватању Извештаја мастер рада 04-2732 од 24.12.2020. године); Рад одбрањен: 19.01.2021. године

7) Кандидат: Никола Стојановић, назив мастер рада: „Фискални значај пореза на додату вредност у земљама Европске уније и Републике Србије“ (бр. одлуке о прихватању Извештаја мастер рада 04-1036 од 20.05.2021. године); Рад одбрањен: 31.05.2021. године.

Поред менторства на мастер академским студијама, др Ивана Костадиновић је до сада била и **ментор и члан Комисија** при изради више од тридесет **дипломских (завршних) радова**.

У оквиру своје уже научне области др Ивана Костадиновић била је **ментор студентима прве године Економског факултета у Нишу** (менторска група студената који су школске: 2015/2016; 2016/2017 и 2017/2018. године први пут уписани у прву годину на студијском програму: Менаџмент у туризму. Поред тога, учествовала је у **пројекту „Заврши започето“** на Економском факултету у Нишу почев од 2018. године. Свој допринос развоју научно-наставног подмлатка дала је и **писањем препорука студентима** приликом конкурисања за бројне стипендије, као и код подношења пријава за посао.

2.5. Учешће у научно-истраживачким пројектима

Као истраживач, др Ивана Костадиновић учествовала је у реализацији активности на следећим пројектима:

Дигитална трансформација у функцији привредног развоја Републике Србије. Носилац и финансијер пројекта: Економски факултет Универзитета у Нишу. Трајање пројекта и период ангажовања: 2018-2021. године. Истраживач. (Одлука Наставно-научног већа Факултета, бр. 04-2483 од 01.11.2018. године);

Конкурентност и одрживи развој привреде Републике Србије. Носилац и финансијер пројекта: Економски факултет Универзитета у Нишу. Трајање пројекта и период ангажовања: 2015-2018. године. Истраживач. (Одлука Наставно-научног већа Факултета, бр. 04-3594 од 28.11.2015. године);

Антикризна политике и пост-кризни процеси: Изазови економске науке. Носилац и финансијер пројекта: Економски факултет Универзитета у Нишу. Трајање пројекта и период ангажовања: 2012-2015. године. Истраживач. (Одлука Наставно-научног већа Факултета, бр. 04-3697 од 13.12.2012. године);

Наука и економска криза. Носилац и финансијер пројекта: Економски факултет Универзитета у Нишу. Трајање пројекта и период ангажовања: 2009-2012. године. Истраживач. (Одлука Наставно-научног већа Факултета, бр. 04-3477 од 04.12.2009. године).

3. НАСТАВНО-ПЕДАГОШКА АКТИВНОСТ

Наставно-педагошка активност кандидаткиње др Иване Костадиновић односи се на њен досадашњи рад у обављању наставних и испитних активности, најпре у звању сарадника у настави, затим асистента, а потом као наставник у звању доцент на Економском факултету Универзитета у Нишу. Успешно извођење наставе на сва три нивоа студија на Економском факултету у Нишу представља суштину наставно-педагошке активности др Иване Костадиновић. Према најновијој акредитацији студијских програма, др Ивана Костадиновић распоређена је да изводи наставу на основним академским, дипломским академским мастер и докторским академским студијама.

На основним академским студијама изводи часове предавања и вежбе из предмета: *Економика индустрије, Индустријски менаџмент и Економика туризма*. На мастер академским студијама изводи наставу из предмета: *Регионална економија*. На

докторским академским студијама наставник је на предмету: *Индустријска економија*.

Др Ивана Костадиновић има веома дугогодишње педагошко искуство, стечено извођењем свих облика универзитетске наставе на Економском факултету у Нишу, и то предавања, вежби, обављања консултација, колоквијума и испита из наведених предмета, пружања неопходне стручне помоћи студентима у изради семинарских, дипломских (завршних) и мастер радова. Посебно се истиче њена спремност за пружање помоћи студентима у настави и учењу, као и примени интерактивног метода рада у настави, активирање и поспешивање студената за укључивање у практични рад, у циљу усвајања нових знања и повећања ефикасности учења.

Све облике наставних активности на предметима на којима је ангажована др Ивана Костадиновић је обављала успешно, професионално и одговорно. Комисија сматра да савесно испуњава радне обавезе, да има коректан однос према студентима и да поседује неопходно искуство и способност за наставни и педагошки рад.

4. ЕЛЕМЕНТИ ДОПРИНОСА АКАДЕМСКОЈ И ШИРОЈ ЗАЈЕДНИЦИ

У току досадашње професионалне каријере кандидаткиња др Ивана Костадиновић је остварила следеће елементе доприноса академској и широј заједници:

4.1. Подржавање ваннаставних активности студената:

Писмо препоруке студентима ради остваривања стипендија и стручне праксе у земљи и иностранству, као и код подношења пријава за посао;

Координатор у организацији научно-стручне екскурзије студената друге године основних академских студија, смера Менаџмент у туризму Економског факултета у Нишу (Ђавоља варош, Пролом бања 2009. године), посета Сајму туризма у Нишу са студентима друге године, смера Менаџмент у туризму (предмет: Економика туризма).

Координатор у активностима везаним за промоцију Економског факултета у Нишу, подршка и учешће у организацији „Дана отворених врата Економског факултета у Нишу“

4.2. Учешће у раду тела Факултета и Универзитета

Члан Тима за подршку Комисије за квалитет у настави на докторским академским студијама на Економском факултету у Нишу (Одлука ННВ Факултета бр. 01-969 од 03.06.2020. године),

Члан Тима за припрему документације за акредитацију Економског факултета у Нишу (за студијски програм Пословно управљање на основним академским студијама – бр. одлуке 04-711 од 28.03.2019. године);

Члан Тима за припрему документације за акредитовање Мастер академских студија на Економском факултету у Нишу (бр. 04-246, од 01.02.2013. године),

Секретар Катедре за Националну економију и финансије од октобра 2012. до 2018. године,

Члан Већа за мастер студије Економског факултета у Нишу од 2018. године до данас (бр. одлуке 04-2391 од 01.11.2018. године),

Члан Комисије за спровођење конкурса за упис студената на мастер академске студије Економског факултета у Нишу (бр. одлуке 04-789 од 26.04.2018. године; бр. одлуке 04-1048 од 20.05.2021. године).

Заменик испитивача за полагање пријемног испита кандидата за упис на мастер академске студије Економског факултета у Нишу из предмета: **Економика туризма** (за школску 2018/2019 бр. одлуке 04-789 од 26.04.2018. године, за школску 2019/2020 бр. одлуке 04-1028 од 25.04.2019. године, за школску

2020/2021 бр. одлуке 04-910 од 28.05.2020. године, за школску 2021/2022 бр. одлуке 04-1050 од 20.05.2021. године),

Заменик испитивача за полагање пријемног и диференцијалног испита за упис на докторске академске студије из предмета: **Регионална економија** (за школску 2018/2019 бр. одлуке 04-792 од 26.04.2018. године, за школску 2019/2020 бр. одлуке 04-1029 од 25.04.2019. године, за школску 2020/2021 (бр. одлуке 04-911 од 28.05.2020. године), за школску 2021/2022, бр. одлуке 04-1051 од 20.05.2021. године),

Члан Комисије за упис студената у прву годину основних академских студија Економског факултета Универзитета у Нишу, школске 2017/2018, 2016/2017, 2014/2015, 2014/2015, 2013/2014, 2012/2013, 2011/2012 (Одлуке ННВ Факултета: бр. 04-716 од 10.04.2017., бр. 04-1015 од 01.04.2016., бр. 04-1672 од 05.06.2015. године; бр. 04-1332/1 од 16.05.2014. године; бр. 04-1631 од 10.06.2013. године; бр. одлуке 04-936 од 17.04.2012. године, бр. 04-335 од 11.02.2011. године);

Члан Комисије за утврђивање испуњености услова за издавање јавних исправа о завршетку студија студената Економског факултета у Нишу у школској 2011/2012. години (Одлука декана Факултета бр. 01-2985 од 13.10.2011. године),

Члан бирачког одбора за спровођење процедуре избора за Студентски парламент, 2016. године (Одлука о именовану бирачког одбора бр. 01/1127 од 07.04.2016. године),

Члан Тима за спровођење Анкете о квалитету садржаја и метода наставе на Економском факултету у Нишу, школске: 2017/2018; 2016/2017; 2015/2016; 2014/2015; 2013/2014; 2012/2013, 2011/2012, 2010/2011. и 2009/2010. године,

Члан тима за промоцију Економског факултета у Нишу школске 2019/2020, 2017/2018, 2016/2017, 2015/2016, 2014/2015, 2013/2014, 2012/2013, 2011/2012, 2010/2011, 2009/2010, у Београду школске 2010/2011, Зајечару 2019/2020. године.

учесник Сајма образовања у Нишу и Београду.

Члан Комисије за попис основних средстава (Одлука Декана Факултета бр. 01-2863 од 03.12.2018. године); Члан Комисије за попис књижаре и магацина књига (Одлука Декана Факултета бр. 01-3088 од 05.12.2019. године); Члан Комисије за попис благајне и новчаних средстава на пословном рачуну (Одлука Декана Факултета бр. 01-2801 од 14.12.2017. године); Члан Комисије за попис средстава и извора средстава (Одлука бр. 01-4031 од 23.12.2015., Одлука бр. 01-3936 од 19.12.2014. године, Одлука бр. 31-3664 од 12.2012. године, Одлука бр. 01-3896 од 16.12.2011. године; Одлука бр. 01-3065 од 09.12.2008. године.

Учесник семинара посвећеног поновној акредитацији Факултета и Универзитета у Београду,

Члан радне групе за израду плана интегритета на нивоу Факултета.

4.3. Успешно извршавање задужења везаних за наставу, менторство, професионалне активности намењене као допринос локалној или широј заједници

Успешно извршавање наставних активности на Економском факултету у Нишу, почев од школске 2008/2009. године (изођење наставе на предметима **Економика индустрије, Индустријски менаџмент и Економика туризма** на основним академским студијама; **Регионална економија** на мастер академским студијама и **Индустријска економија** на докторским академским студијама),

Менторство при изради 2 одбрањена мастер рада и члан Комисије за одбрану 7 мастер радова:

Менторство при изради дипломских радова и **чланство у Комисијама** за одбрану преко тридесет дипломских радова.

Ментор студентима прве године Економског факултета у Нишу (менторска група студената који су школске: 2017/2018; 2016/2017. и 2015/2016. године први пут уписани у прву годину на студијском програму: Менаџмент у туризму).

Учешће у пројекту „Заврши започето“ на Економском факултету у Нишу почев од 2018. године.

4.4. Рецензирање радова и оцењивање радова и пројеката (по захтеву институција)

Рецензент бројних радова за међународне научне скупове који се традиционално одржавају у организацији Економског факултета у Нишу (Регионални развој и демографски токови земаља Југоисточне Европе и научни скуп поводом дана Факултета) и радова у тематским зборницима; Јахорински пословни форум 2021 (Листа рецензената на импресуму публикација).

4.5. Организација и вођење локалних, регионалних, националних и међународних стручних и научних конференција и скупова

Члан Организационог одбора *Научног скупа „Регионални развој и демографски токови земаља Југоисточне Европе“* (одлука бр. 04-4110 од 25.12.2015. године, одлука бр. 04-2934 од 28.12. 2017. године, одлука бр. 04-2771 од 24.12.2020. године)

Члан Организационог одбора Научног скупа поводом Дана Факултета (бр. одлуке 04-3744 од 08.12.2011. године, бр. одлуке 04-2985 од 28.11.2019. године),

Члан Организационог одбора *X Летње школе економије* под називом „*Companies in Modern Business World*“, која је одржана у периоду од 06. до 12.07.2015. године у Нишу (Одлука бр. 04-110 од 23.01.2015. године).

4.6. Учешће на локалним, регионалним, националним или интернационалним конференцијама и скуповима

Регионални развој и демографски токови земаља југоисточне Европе Економски факултет Универзитета у Нишу, 2021, 2020, 2019, 2015, 2014, 2013, 2012. године,

Digital economy: chances, risks, sustainable development, Економски факултет Универзитета у Нишу, 2021,

4th International Scientific Conference on Contemporary Issues in Economics, Business and Management (EBM 2016), Економски факултет Универзитета у Крагујевцу, 2016. године,

Савремени трендови у Европској унији: импликације за Србију, Висока пословна школа струковних студија, Нови Сад, 2011. године,

Изазови глобализације у друштвено-економском окружењу Европске уније, Ново Место, Словенија, међународна конференција, 2014. године,

Kako uspeti do leta 2020? Poslovni in družbeni izzivi sodobnega sveta, Висока струковна школа, Цеље, Словенија, међународна конференција, 2014. године,

Управљање квалитетом и поузданошћу ICDQM-2015, Пријевор, Чачак, међународна конференција, 2015. године

Друга међународна научностручна и бизнис конференција Лидерство и менаџмент: Интегрисане политике истраживања и иновација, Удеком Балкан, Лимен, Београд, 2016. године,

Четврта међународна конференција Leadership & Management: Integrated Politics of Research and Innovations, Удеком Балкан, Лимен, Београд, 2018. године,

Међународна научна конференција Регионални развој и прекогранична сарадња, (Regional Development and cross-border cooperation), Пирот, 2020. године,

6th International scientific-business Conference of Leadership, Innovation, Management and Economics: Integrated Politics of Research - LIMEN 2020, Graz, University of Technology, Austrija, Udekom Balkans, Limen, 2020. године. (dobitnik nagrade za najbolji rad, <https://limen-conference.com/best-paper-award/>).

4.7. Учешће у раду значајних тела заједнице и професионалних организација

Члан Научног друштва економиста Србије (Сертификат о чланству).

Члан EUTA EUROPEAN TRAINING ACADEMY

Члан у Удружењу економиста и менаџера Балкана – *Удеком Балкан*.

5. МИШЉЕЊЕ КОМИСИЈЕ

На основу сагледавања и оцене биографских података, научно-истраживачког рада, наставно-педагошке активности и доприноса академској и широј заједници Комисија закључује следеће:

Кандидат **др Ивана Костадиновић** завршила је основне академске студије на Економском факултету Универзитета у Нишу, мастер студије (модул Општа економија) завршила је на истом Факултету са просечном оценом – 10,00, одбравши мастер рад. Звање доктор економских наука стекла је 19.10.2016. године завршивши докторске академске студије са просечном оценом 9,75 и одбравши докторску дисертацију под називом „**Пословна инфраструктура као инструмент нове индустријске политике Републике Србије**“.

Бавећи се научно-истраживачким радом **др Ивана Костадиновић** је објавила 43 научна рада, једну монографију националног значаја, коауторски уџбеник и одбранила је докторску дисертацију и мастер рад из уже научне области Привредни развој и економска политика (број радова по категоријама: M23, M24, M33, M42, M45, M51, M52, M53, M63, M71-1, M72-1). Као истраживач, ангажована је на четири пројекта чији је носилац Економски факултет у Нишу.

Комисија констатује да кандидат задовољава минималне критеријуме за избор у наставничко звање **ванредни професор** у пољу друштвено-хуманистичких наука који су дефинисани чланом 14. Ближих критеријума за избор наставника Универзитета у Нишу.

У периоду од избора у претходно звање објавила је монографију националног значаја и коауторски уџбеник. У последњих пет година, као првопотписани аутор објавила је рад у часопису који издаје Економски факултет Универзитета у Нишу (категирија M51).

Од избора у претходно звање, објавила је коауторски рад у часопису са SSCI листе који има петогодишњи импакт фактор 0,998 (категирија M23). Уз претходно наведене радове, у периоду после избора у звање доцент, објавила је седам радова на енглеском језику (категирија M23, M24, M51), од чега је у четири рада првопотписани аутор.

Од избора у претходно звање, имала је седам излагања на међународним и домаћим научним скуповима. Цитираност радова у домаћој и страниј литератури, као и учешће на научним пројектима, потврђују квалитет научно-истраживачког и стручног рада. У објављеним научним и стручним радовима, као аутор или коаутор, др Ивана Костадиновић се бави актуелним питањима из уже научне области (Привредни развој и економска политика) за коју конкурише, чиме даје допринос развоју науке у поменутој области. Комисија оцењује да је кандидат др Ивана Костадиновић показала запажене резултате у научно-истраживачком раду из области за коју се бира и да је квалификована за избор у више наставничко звање.

Наставно-педагошка активност кандидата др Иване Костадиновић огледа се у успешном извођењу наставе на сва три нивоа студија на Економском факултету у Нишу, држању консултација, спровођењу колоквијума, испита и осталих наставних активности на основним, мастер и докторским академским студијама на предметима: *Економика индустрије, Индустријски менаџмент, Економика туризма, Регионална економија и Индустријска економија*. Треба, такође, истаћи пружање неопходне помоћи студентима у изради семинарских, дипломских и мастер радова. Смисао за наставни рад и коректност односа кандидата потврђују и оцене студената добијене у оквиру редовног анкетирања студената о квалитету садржаја и метода наставе. Уз научно-истраживачки и наставно-педагошки рад, остварила је и значајно

ангажовање у раду разних комисија и тимова Факултета, доприносећи тако академској и широј заједници.

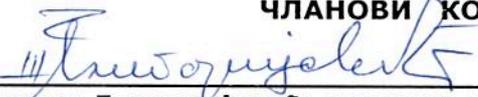
6. ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

Имајући у виду научно-истраживачки и наставно-педагошки рад, као и елементе доприноса академској и широј заједници, Комисија констатује да др Ивана Костадиновић, доцент Економског факултета у Нишу, испуњава све потребне услове предвиђене Законом о високом образовању, Статутом Универзитета у Нишу, Статутом Економског факултета у Нишу, Правилником о поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Нишу, као и Ближим критеријумима за избор у звања наставника Универзитета у Нишу за избор у звање ванредни професор.

Комисија са задовољством предлаже Сенату Универзитета у Нишу, Научно-стручном већу за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Нишу и Изборном већу Економског факултета у Нишу да **др Ивану Костадиновић** изабере за наставника Факултета, у звање **ванредни професор** за ужу научну област **Привредни развој и економска политика** (предмети: *Економика индустрије, Индустријски менаџмент, Економика туризма и Регионална економија*) на Економском факултету Универзитета у Нишу.

У Нишу, 20.12.2021. године.

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ:

1. Др Живорад Глигоријевић, редовни професор
Економског факултета у Нишу

2. Др Петар Веселиновић, редовни професор
Економског факултета у Крагујевцу

3. Др Соња Јовановић, редовни професор
Економског факултета у Нишу